

අන්තේත්තියෝ ග්‍රාම්ස්ච්විගේ “හෙජමනිය හෙවත් ආධිපත්‍ය” සංකල්පය පිළිබඳ
විවාරාත්මක විශ්ලේෂණයක්

Critical Analysis on Antonio Gramsci's “Hegemony”

“I'm alive, I take sides hence I detest whoever does not. I hate indifference.”

(From a piece of a letter written by Antonio Gramsci to his sister-in-law Tatiana)

එම්. එච්. ඩිලිජිට්. එම්. ප්‍රනාන්දු¹, සී. පී. එම්. ගණවර්ධන²

^{1,2}සමාජ විද්‍යා අධ්‍යායනාංශය
කොළඹ විශ්වවිද්‍යාලය
ශ්‍රී ලංකාව

²chamalie@soc.cmb.ac.lk

සාරසංක්ෂේපය

සමාජය සහ දේශපාලනය සම්බන්ධයෙන් සාම්ප්‍රදයික මාක්ස්වර්ඩ් රාමුව අතිකුමණය කරමින් රට බහුමානීය සංජ්‍යාතික මූහුණුවරක් එකතුකිරීමේ පළමු ගොරවය ලබන්නේ අන්තේත්තියෝ ග්‍රාම්ස්ච්විය. සමකාලීන ගාස්ත්‍රීය ලෝකය වෙත ග්‍රාම්ස්ච්විගේ රචනා විසින් අතිශය බරපතල අන්දමේ බලපැමක් සිදු කරයි. මෙම උගින් මූලික අවධානය යොමුවන්නේ ග්‍රාම්ස්ච්විගේ හෙජමනිය පිළිබඳ සංකල්පය කෙරහි ය. ක්‍රමවෛදිමය වශයෙන් අන්තර්ගත විශ්ලේෂණයක් මත පදනම් ව ලිපිය රචනාකර ඇත. මෙහි මුළු අරමුණ වූයේ හෙජමනිය යන සංකල්පය ගාස්ත්‍රීය කතිකාව තුළ ස්ථානගතවන ආකාරය පිළිබඳ විවේචනාත්මක විග්‍රහයක් සිදු කිරීම යි. හෙජමනිය යන සංකල්පය බහුමානීය පැතිකඩ සහිත සංකල්පයක් වන අතර එමගින් ප්‍රායෝගික දේශපාලන ක්‍රියාකාරීත්වය කෙරහි මගපෙන්වීමක් මෙන් ම ගාස්ත්‍රීය ලෝකය වෙත ක්‍රමවෛදිමය යතුරක් සහ සංකල්පීමය රාමුවක් සපයනු ලැබේ. බහුවිධ සමාජ ප්‍රජාව වටහාගැනීමට මෙන් ම සමස්තයක් ලෙස බලයෙහි ගතිකතා පිළිබඳ එක්තරා සංයුත්ත විතුයක් ගොඩනගා ගැනීමට හෙජමනිය යන සංකල්පය උපකාරී වේ. හෙජමනියෙහි පවතින සුවිශ්චි ලක්ෂණය වන්නේ පාලිත පිරිස් විසින් සිය එකතුන්වය මත පාලනය වෙමින් එය වුවහාත්මක සහ හොතික පැවැත්මක් දක්වා විස්තාරණය වීම යි. හෙජමනිය පිළිබඳ සාකච්ඡාව ඉතා පුළුල්වන්නේ එහි ඇති ත්‍යාගාත්මක සහ ප්‍රායෝගික සංකීරණතා ලසු කරගැනීම පහසු කාරණයක් නොවන බැවිනි. එනිසා ම හෙජමනිය පිළිබඳ සාකච්ඡාව විසිරුණු ස්වභාවයක් ගන්නා අතර ම එය වටහා ගැනීම සඳහා පුළුල් පරිචයක අවශ්‍යතාව ඉස්මතු කරයි.

මූල්‍ය පද : හෙජමනිය, එකතුන්වය, මර්දනය, බලය, පාලනය

Abstract

Antonio Gramsci receives the first honour for augmenting a multidimensional aspect through transgression of the traditional Marxist perspective on society and politics.

අන්තේතියේ ග්‍රාමිස්ටිගේ “හෙජම්තිය හෙවත් ආධිපත්‍ය” සංකල්පය පිළිබඳ විවාරණ්‍යක්

Gramsci's writings could greatly influence the contemporary academic domain/ circle. This article aims to discuss the Gramsci's concept of Hegemony and methodologically this article is presented based on a content analysis. The main objective of the article is to critically analyse how the hegemony as a concept is located in the academic discourse. Having a multidimensional interpretation to its core, the concept of hegemony postulates the practical political agendas while providing a new methodological lever and a conceptual framework to the academic readings. The concept hegemony supports to identify the multi-level social phenomena and dynamics of power with a combined picture. The significant character of hegemony is that the ruled is being ruled with their consent and this consent expands its physical and structural existence. The discussion on hegemony is exceptionally broad as it is difficult to abridge its practical and theoretical complications. Thus, the conversation of the concept of hegemony is indeed pervasive and it needs an extensive effort to identify the wholeness.

Keywords: Hegemony, consent, repression, power, rule

1. හැදින්වීම

මාක්ස්වාදී පර්යාලෝකය පොදුවේ ගාස්ත්‍රාලයිය දික්ෂාණය මෙන් ම ප්‍රායෝගික දේශපාලන ක්‍රියාකාරිත්වය තුළ ද, දැනුද වඩා බලපැමිසහගත න්‍යායික ධාරාවක් වේ. එහි දී සම්භාව්‍ය මාක්ස්වාදය විසින් සිය විශ්‍යයේ කේත්දිය අක්ෂය “ආර්ථික නියතිවාදය” මගින් සනිටුහන් කරන තමුන් මෙම ගුරුකුලය තුළ ම වන පැශ්වාත්කාලීන වර්ධනයන් වෙතින් “ආර්ථික නියතිවාදය” තවදුරටත් ඒ අයුරින් පිළිගනිමින් තමුදු වඩා සංයුත්ත සහ පූජුල කියවීමක් වෙත විතැන්වීමක් විද්‍යාමාන වෙයි. එකී විතැන්වීමේ සමාරම්භක ලක්ෂ්‍යයන් සනිටුහන් කරන තව මාක්ස්වාදී න්‍යායයරයින් අතර අන්තේතියේ ග්‍රාමිස්ටි, ලුවී අල්තුසර, ගුන්ඩා පුෂ්න්ක්, වැන්නේර් කැලී පෙනෙනි (Peet and Hartwick, 2009). තව ද විවාරණ්‍යක ගුරුකුලය විසින් ද මෙම ආර්ථික නියතිවාදයෙන් ඔබිනට මාක්ස්වාදී අදහස් සහ සමාජය පිළිබඳ සිය විශ්ලේෂණය ගමන් කරවයි. එතෙක් පැවතී දාඩ් හොතිකවාදී, ආර්ථික කේත්දිය පන්ති විශ්‍යය වෙනුවට සංස්කෘතිය, මතවාද, බලය, මතොම්මුල සාධක පිළිබඳ සැලකිය යුතු උනන්දුවක් මෙම තව ප්‍රවණතාව විසින් මාක්ස්වාදී න්‍යාය සහ ඒ පිළිබඳ උනන්දු වන ලෝකය වෙතට එන්නත් කරන බව ග්ලේෂණය කළ හැකි වැදගත් තත්ත්වයකි. එකී ව්‍යාපාතියේ වඩා වැදගත් සහ බලපැමිසහගත සන්ධිස්ථානයක් ඉතාලියානු ජාතික තව මාක්ස්වාදීයෙකු, ව්‍යුහවාදීයෙකු වන අන්තේතියේ ග්‍රාමිස්ටි විසින් සලකුණු තබනු ලබන අතර ඔහුගේ හෙජම්තිය හෙවත් ආධිපත්‍ය, දාඩ්විවාදය, බුද්ධිමතුන්, සමාජ පන්තිය පිළිබඳ විශ්‍යය, දේශපාලනය තුළ මතවාදීමය තලයෙහි වැදගත්කම, සිවිල් සමාජය සහ රාජ්‍යය වැනි සංකල්ප පිළිබඳ විශ්‍යයන් මාක්ස්වාදය පිළිබඳ ව ගාස්ත්‍රාය ව උනන්දුවන්න්හට තව මංපෙත් විවර කරයි. සිංහල භාෂාවන් ග්‍රාමිස්ටි හෝ ඔහු ඉදිරිපත් කරන සංකල්ප පිළිබඳ ලියවුණු ගාස්ත්‍රාය රවනාවන්ගේ පැහැදිලි හිගයක් පවතී. මෙම ලිපිය ස්ථානගතවන්නේ එම ගාස්ත්‍රාය රේක්තය හඳුනා ගනීමින් රට බුද්ධිමය දෙකත්වයක් ලබනීමේ උත්සාහයක් ලබස සි.

2. පරෝෂණ ක්‍රමවේදය

න්‍යායික සහ ප්‍රායෝගික පැතිමාන ද්‍රව්‍යවය තුළ ම ග්‍රාමස්වියානු මැදිහත්වීමේ වැදගත්කම අවධාරණය කරන මෙම ලිපියේ මූලික අරමුණ වන්නේ ඔහුගේ “හෙජමනිය (Hegemony) හෙවත් ආධිපත්තිය” යන සංකල්පය පිළිබඳ විශ්ලේෂණයක් සිදු කිරීම සි. එහි දී හෙජමනිය සංකල්පය පුදෙක් වියුක්ත අර්ථයෙන් නොව තත්කාලීන දේශපාලන අවකාශය සහ ග්‍රාමස්වියානු ස්වයං දේශපාලනයේ සංයුත්ත තත්ත්වයක් වෘයෙන් සලකම්න් ගාස්ත්‍රීය කතිකාව තුළ එහි ස්ථානගත වීම හඳුනා ගනී. අන්තර්ගත විශ්ලේෂණ ක්‍රමය අධ්‍යායන ක්‍රමවේදය ලෙස භාවිත වූ අතර තේමා පාදක කරම්න් සාකච්ඡාව ගොඩනගා තිබේ. න්‍යාය හෝ දේශපාලන යනු කිසි විටෙක ස්වායත්ත විව්‍ලය නොවන අතර එහි නෙශර්ගික වශයෙන් ම සමකාලීන යුගයේ හැඩුවුරුව, ගතික මෙන් ම ඒය ඉදිරිපත් කරන්නාගේ පෙරද්‍රලික අද්දුකීම්වල සංයුත්ත බව ද ගැඹු වී තිබේයි. ග්‍රාමස්වි ම තමා පිළිබඳ දක්වන ආකාරයට ඔහු සංයුත්ත එතිහායික මිතිසෙකි. එබැවින් මෙම ලිපිය පුරා ම ග්‍රාමස්විගේ හෙජමනිය පිළිබඳ සංකල්පය න්‍යායාත්මක ව විශ්ලේෂණය කිරීම සිදු වේ.

3. සාකච්ඡාව

3.1. ග්‍රාමස්විගේ න්‍යායික ආස්ථානය නිර්මාණය වීමෙහි ලා ඔහුගේ ජ්‍යෙන ඉතිහාසයෙහි බලපෑම

විසිවන සියවසේ මාක්ස්වාදී න්‍යායට මෙන් ම පොදුවේ දේශපාලනයට සහ පසුකාලීන ගාස්ත්‍රීය ලෝකයට වඩා බලපෑමක් සිදුකරන මේ දේශපාලන ක්‍රියාකාරිකයා, වින්තකයා උපත ලබන්නේ 1891 වසරේ සඳිනියාවේ කුඩා තගරයක් වූ ආලිස්හි දී ය (Hoare and Sperber, 2016). ඩැරුලිය ස්ථානගතවීම අරහයා සමහර විවාරකයින් හෙතෙම ගොටු සම්භවයක් සහිත අයෙකු ලෙස පෙන්වා දීම සිදුවන තමුත් ඇත්තෙන් ම ඔහුගේ සියා Ciccio Gramsci ප්‍රාදේශීය සිවිල් පාලන තත්ත්වයේ රෝස්ට්‍රාර්ටරයෙකි. ග්‍රාමස්විගේ ප්‍රාදේශීය අධ්‍යාපන කටයුතු සම්බන්ධ ව ඔහු දක්වන දක්ෂතා සඳහා පවුල තුළ තිබූ උගත් ආභාසය ද හේතු වූ බව පිළිගැනෙන කරුණකි. 1931 ග්‍රාමස්වි විසින් “සිය අක්මුල්” යන හිසින් යුතු ව සිරගෙදර සිට තම නැත්තා වන වටියානාට ලියන ලද ලිපියක දක්වන්නේ “මම කිසිවෙකුගේ ජාතියට අයත් නො වේ. මගේ පියා ආසන්න වශයෙන් ඇල්බෙරියන් සම්භවය සහිත අයෙකු වන අතර මගේ මව දෙපාර්ශ්වයෙන් ම සඳිනියානුවෙකි” ලෙස සි. එහෙත් ඔහු තවදුරටත් දක්වන්නේ මගේ සංස්කෘතික සඳුම ඉතාලියානු වන අතර මෙය මගේ ලෝකය ලෙස යි (Hoare and Sperber, 2016). වටියානා සහ ඇයට ලියු ලිපි නොමැති නම්, ගාස්ත්‍රීය ලෝකයට ග්‍රාමස්වි කෙනෙකු නැතිවිය ඩැකි බව අතිශයෝග්තියක් නොවන්නේ එකි ලිපි ඩුවමාරුව සහ පසුකාලීන ග්‍රාමස්විගේ ලේඛන සුරක්ෂිත ව මොස්ක්වි වෙත පිටකිරීමේ භාරුර කාර්යය මේ සුවිශ්චී කාන්තාව විසින් සිදුකරනු ලබන නිසා ය. මේ ලිපිවල අන්තර්ගතය පිළිබඳ අවධානය යොමු කිරීමේ දී පැහැදිලි වන සුවිශ්චී කරුණක් වන්නේ ග්‍රාමස්වි විසින් සිය නැත්තා සමග සිදු කරන ලද ලිපි ඩුවමාරුව සිය දේශපාලනික ආත්මකර්ථනය සඳහා මාධ්‍යය බවට හෙතෙම පත්කොටගෙන තිබූ බව සි. සම්භවය පිළිබඳ ඔහුගේ ඇදහස් උප්‍රවා ගැනීමෙන් පෙනී යන්නේ ග්‍රාමස්වි සිය අනන්‍යතාව සහ ජාතිකත්වය, තමා තුළ ගැඹු ව සිටින සංස්කෘතික මිතිසා පිළිබඳ යම් ආකාර අන්තරාවලෝකනයක තිරත

අන්තෝතියේ ග්‍රාමිස්විගේ “හෙපමතිය හෙටත් ආධිපත්‍ය” සංකල්පය පිළිබඳ විවාරණීමක විශ්ලේෂණයක්

වන බව යි. ග්‍රාමිස්වි තුළ පැවති ජාතිකවාදී අදහස් (Fontana, 1993) පිළිබඳ ඉගියක් ද එමගින් අරුත් ගැන්වෙන බව පැවසිය හැකි ය.

1897 වසර වන විට ග්‍රාමිස්විගේ පවුල් පරිසරය වඩා කටුක අද්දැකීම්වලට මුහුණ දීම ආරම්භ වන අතර අයථා ක්‍රියාවකට සැකකරුවෙකු වූ ග්‍රාමිස්විගේ පියා රැකියාවන් නෙරපිමෙන් පසු ව ආසන්න වශයෙන් වසර භයකට මහු සිරගෙට නියම කෙරිණි. සමහර විවාරකයින් දක්වන පරිදි මහු රැකියාවන් නෙරපිම ප්‍රාදේශීය දේශපාලන බලාධිකාරයේ අත්තනෝමතික තීරණයක් වේ (ගුණසිංහ, 2011: Hoare සහ Sperber, 2016). සිය පියාගේ සිරගතවීම ග්‍රාමිස්විගේ ජ්වලනය ක්‍රිඩාකල සිට පිළිචායට සහ දුක්ඩිතභාවයට පත්කිරීමට හේතු වන අතර එතැන් පටන් මහුගේ මව පවුලේ දරුවන් පස්දෙනෙකු තැංකිත කාර්යයට උර දෙන්නි ය. මේ නිසා ම ග්‍රාමිස්වි සිය මව පිළිබඳ වඩා ගොරවාදරය සහිත හක්තියක් තිබූ බව මහු විසින් ඇයට නිරන්තර ව ලියු ලිපිවලින් හඳුනා ගත හැකි බව Hoare සහ Sperber (2016) පෙන්වා දෙයි. ග්‍රාමිස්විගේ පවුල සහ මහු මුහුණ දුන් කටුක ලමා විය දෙයාකාරයකට සලකා බැලිය හැකි ය. එක අන්තයක දරිද්‍රකාව විසින් පිඩාවට පත්කරන ලදු ව අනෙක් අන්තය විසින් කුඩා ග්‍රාමිස්විට උරුම කළේ රෝගී ලමා වියකි. කුඩාකල සිට කොඳ ඇට පෙළෙහි පැවති අසාමාන්‍ය වර්ධනය සහ විරුපතාව නිසා රට ප්‍රතිකාර ලෙස වෙදුෂවරුන් විසින් කුඩා ග්‍රාමිස්වි ද්විසින් වැඩි ප්‍රමාණයක් නිවසේ බාල්කයේ එල්ලා තැබීමට උපදෙස් ලබා දී තිබිණි. මෙයි හෝතික ව්‍යාකුලතා විසින් මෙම කුඩා දරුවා මානසික, සාමාජික වශයෙන් ද පසුබට දරුවෙකු කිරීමට හේතු වූ අතර එම ප්‍රතිකාර විසින් සමකාලීන සාදිනියාවේ පසුගාලීකම ද ප්‍රකට කරන බව ඇතැම් විවාරකයන්ගේ අදහස යි. කෙසේ වුව ද මෙම රෝගී තත්ත්වය විසින් මහුගේ ජ්වලනය ප්‍රරා ම විවාධාකාර බලපැමි එල්ල කිරීමක් හඳුනා ගත හැකි ය. 1898 පාසල් දිවිය අරණින මේ කුඩා කොළ ගැටයා එහි ද සිය ගාරීරික ව්‍යාකුලතා හේතුවෙන් “කුදා/කුදුවා” යන ලේල්කරණයන්ට පාතු වන අතර ම අනෙක් අතින් දරිද්‍රකාව විසින් ප්‍රාථමික පාසල් ගමන අතරමග තවතා දැමීමට මහුට සිදුවෙයි (Gundogan, 2008: වාමින්ද, 2019: ගුණසිංහ, 2011: Hoare and Sperber, 2016).

ග්‍රාමිස්විගේ පශ්චාත්කාලීන බුද්ධිමය අදහස් මෙන් ම දේශපාලන ක්‍රියාකාරීත්වය මහුගේ මෙම කුඩාකල අද්දැකීම්වලින් විශුක්ත ව වටහා ගැනීම සිදුකළ තොහැකි බව මෙහි දී අවධාරණය කළ යුතු ය. සමාජ වෙනස සඳහා වූ නිරන්තර උනන්දුව සහ පවතින සමාජ කුමය පිළිබඳ විවේචනාත්මක දාත්‍රීය වර්ධනයෙහි ලා සිය පෞද්ගලික අද්දැකීම ග්‍රාමිස්වි වෙත සැලකිය යුතු බලපැමක් සිදු කළ බව පැවසීම වඩා සාධාරණ ය. මන්ද Hoare සහ Sperber (2016) දක්වන ආකාරයට කුඩාකල බාල්කයේ එල්ලා තැබීමේ දී කිසිදු වෙද්දනා කිරීමින් තොර ව එම පිඩාව දරාගනිමින් ද, පසු ව පාසල් දිනු ප්‍රජාව වෙතින් උසුල් විසුල් සහ ගළුපහර කමින් ද, සිය සොහොයුරා සමග දරිද්‍රකාව නිසා ම ප්‍රාදේශීය මහනගර සහාවක තමාට වඩා බර ලිපිගොනු ඔසවා වැඩි කිරීමට තිබූ දෙරුයය විසින් මහුගේ “පැවැත්මේ සාරාරථය” වන අධිෂ්ථානය සහ දරාගැනීම පිළිබඳ කෙරේ. වරක් සිය බිරිදිගේ සහෝදරියකට ලියු ලිපියක හෙතෙම මෙසේ සඳහන් කරයි. “මගේ ලමා කාලය ගැන කළේපනා කරනවිට මට මතක් වන්නේ එක්තරා ලේඛනාගාරයක් ය. එම ලේඛනාගාරයේ ලමා කම්කරුවෙකු වශයෙන් මා වැඩිකරන ලද අතර එහි දී අවුරුදු දහයක පමණ ලමයෙකු වශයෙන් මට බරන් ඉතා වැඩි ලේඛන ගොනු එහා මෙහා ගෙනයාමට සිදුවිය. හැන්දැවත් ම මගේ ගැරීරයේ වේදනා දෙන්නට පටන්ගන්නා අතර මේ නිසා මම සැශ්‍රාවී වැළඳී

ඇත්තේම්” (ගණසිංහ, 2011). මෙසේ දැඩි පිඩා අබුමුව වූව ද නොසැලෙස දෙරයය කුඩා කළ සිට සිය මරණය දක්වා ම ග්‍රාමස්වී වෙතින් පළානොයිය යමක් බව විශද වේ.

ග්‍රාමස්වීගේ පොද්ගලික ජීවිතයෙහි තවත් සන්ධිස්ථානයක් ලෙස 1922 වසරේ ඔහු ග්‍රෑම්ටර්හි පසු නියෝජිත ලෙස තේරී පත් ව මොස්කව්වලට යැම දැක්විය හැකි ය. මොස්කවිහි දී ඔහුට පසු කළේක ඔහුගේ ජීවිත සහකාරිය වූ වයලින්වාදිකාවක වන ජ්‍යිලියා ස්ව්‍ය හමුවෙයි. ඔවුන් දෙපළට දාව පුතුන් දෙදෙනෙකු උපත ලබන අතර පිළිවෙළින් 1924 සහ 1926) ඉන් දෙවනි දරුවා සියසින් දැකීමටවත් ග්‍රාමස්වීට හැකියාව නොලැබෙන අතර අතිකින් එම කාරණය වටහා ගත හැකිකේ ද ග්‍රාමස්වීගේ දේශපාලන ජීවිතයෙහි පැවති අතිශය සංකිරණ තත්ත්වයන් සමඟ සසඳුමින් ය. මන්ද 1926 ඉතාලියානු ගැසිස්ට් පාලනය විසින් සිරගත කරන ලද මේ සුවිශේෂී වින්තකයා වසර 11ක් සිරගෙය තුළ ම ගත කරමින් වයස අවුරුදු 46 දී මිය යැම සිදු වේ (Fontana, 1993; Boothman, 2008). එනිසා සිය දෙවන දරුවා දැකගැනීම පවා ඔහුට අහිමිවන අතර මෙනිසා ම සමස්තයක් ලෙස ඔහුගේ පොද්ගලික ජීවිතය විසින් ඔහුගේ න්‍යායික ගවේෂණය සහ එහි හැඳිය ද ක්‍රියාකාරීත්වය ද අධිනිශ්චය වීම කෙරෙහි පැහැදිලි කාර්යභාරයක් සිදු කොට ඇති බව විද්‍යාමාන වෙයි.

3.2. ග්‍රාමස්වීගේ ගාස්ත්‍රීය අධ්‍යාපන පසුබීම සහ බුද්ධිමය වර්ධනයෙහි වැදගත් අවස්ථා

ඉහත දී ද දක්වන ලද පරිදි කුඩා ග්‍රාමස්වී 1898 දී ප්‍රාථමික අධ්‍යාපනය ආරම්භ කළ ද අතරමග දී එය කඩාකප්පල් වීම සිදුවෙයි. 1904 පසු ව සිය පියා තැවත සිරගෙයින් නිදහස් ව පැමිණීමෙන් පසු ව මධ්‍යම ප්‍රමාණයෙහි පාසලක් වූ Santu Lussuria වෙත ඇතුළත් වන ලද ව එහි දී අධ්‍යාපනික ව සාර්ථක වන හෙතෙම 1908 කල්යාරිහි උසස් ද්වීතීයික පාසලට ඇතුළත්වීමේ විභාගය සමත්වීමේ හැකියාව ලබා ගනී. මෙම පාසලට ඇතුළත්වීමට සමගාමී ව ඔහු සිය වැඩිමහල් සෞඛ්‍යයුරා වන ජේන්නාරෝ සමග වාසයට යාම සිදු වන අතර එය තරුණ ග්‍රාමස්වීගේ දේශපාලන ජීවිතයෙහි හැරුවුම් ලක්ෂ්‍යයකි. මෙම වැඩිමහල් සෞඛ්‍යයුරා විසින් ග්‍රාමස්වී දේශපාලනික මාර්ගය වෙත අවතිර්ණ කරවීම සිදු කරනු ලබන අතර තම බාල සෞඛ්‍යයුරාට සමාජවාදී පත්‍රිකා ගෙන දීමට හෙතෙම කටයුතු කරන ලදී (Gundogan, 2008; වාමින්ද, 2019). එම පත්‍රිකා කියවීමෙන් ලද ආස්වාදනක උත්තේත්තනය විසින් අංකුර වින්තකයා දේශපාලනික ව හැඩාගැස්වීමේ කාර්යය සිදුවන්නේ තීරායාසයෙනි. සමකාලීන ඉතාලියානු සමාජය තුළ මතුවෙමින් පැවති, සාදිනියාව පුරා හමාගිය දේශපාලන කැරුල්ල ද, රට හමුදාව වෙතින් ලැබුණු දැඩි මරදනකාරී පිළිවෙත ද ග්‍රාමස්වී වෙත ප්‍රබල බලපැමක් එල්ල කරන ලදී (Hoare and Sperber, 2016). තරුණ සාදිනියානුවෙකු වූ ග්‍රාමස්වී මේ මූලාරම්භක දේශපාලනය තුළ දී සුහුණුල් දේශපාලනික දැක්මක් දරන අතර මේ වකවානුව වන විට ඔහු තුළ පැවතියේ ප්‍රදේශීයවාදී දේශපාලන වින්තනයකි (Boothman, 2008). හෙතෙම මේ මූල් යුගයේ සාදිනියානු ජාතිකවාදී ව්‍යාපාරය වෙත ආසක්ත වූ නමුත් ඉතා කෙටි කළේක දී එම ස්ථාවරයෙන් ඔහු වෙනස්වීම හඳුනා ගත හැකි ය. ග්‍රාමස්වී තුළ ම සිදු වන මෙම අභ්‍යන්තර විවාදමය ස්වභාවය ඔහුගේ දේශපාලන න්‍යායගත කිරීම් හඳුනා ගැනීමෙහි ලා වැදගත් ය. වරක් වටියානාට ලියු ලිපියක ඔහු සඳහන් කරනුයේ “මගේ සමස්ත බුද්ධිමය විපරිවර්තනය වූයේ විවාදමය ස්වභාවය යි. අනාසක්ත / පක්ෂයක් නොගත් ස්වභාවය මතිසින් පිළිකුල් කරනු ලබන අතර මට අවශ්‍ය වන්නේ එක්තරා සංවාදකයෙකු, එක් සංයුත්ත පසම්තුරෙකු බව යි” (Gramsci, 1999). මෙමගින් විශ්ලේෂණය

අන්තෝතියේ ග්‍රාමිස්විගේ “හෙපමතිය හෙටත් ආධිපත්‍ය” සංකල්පය පිළිබඳ විවාරණ්මක විශ්ලේෂණයක්

කළ හැක්කේ බාහිර දේශපාලනය කුළ මෙන් ම තමා කුළ ම වූ අභ්‍යන්තර වෙතසීකය සමග ද ග්‍රාමිස්විට යම් ආකාර සංවාදයක් තිබූ බව ය. අංකුර අවස්ථාවේ සාදිනියානු ජාතික ව්‍යාපාරය හා මතවාදී ව එකත වන සහ ප්‍රදේශීයවාදය සමග එකත්පස් ව සිටගන්නා ග්‍රාමිස්වි ඉතා ඉක්මනින් වියුරින්හි දේශපාලන අද්දැකීම්වලින් පෝෂණය ලබමින් එම ප්‍රදේශීයවාදී ස්ථාවරය අතිකුමණය කිරීම දැකගත හැකි ය. වාමින්ද (2019) පෙන්වා දෙන්නේ කළේයාරිහි ඔහුගේ පාසල්වියේ රවනා අතරින් ඉතිරි ව ඇති අද්විතීය රවනාවකින් ගම් කරන පරිදි ඔහු ඒ වන විටත් සාදිනියානු මතයන්හි සිට ජාත්‍යන්තරවාදී සහ යටත් විෂ්තර විරෝධී මතයන් දක්වා පරිණාමය වෙමින් පැවති බව සි. ප්‍රායෝගික දේශපාලන, සමාජ අද්දැකීම් සිය විශ්ලේෂණය සමග තදනුබඳ කිරීමේ සුවිශේෂී ප්‍රහාවක් මේ දේශපාලන වින්තකයා විසින් විදහා දක්වන ලද බව පැවසිය හැකි ය. ඔහු ප්‍රාදේශීය විශේෂතා සහ ඩුරෝලිය සාධක “ගොවිජන ගැටලු, දකුණේ ප්‍රශනය සහ ගොවී හවුලු” වැනි සංකල්ප වෙත න්‍යායික ව සුතුරාගත කරන ලදී. අපෝහක ස්වභාවයෙන් එහි ඇති සංකිරණතා විශ්ලේෂණය කිරීම විසින් ග්‍රාමිස්විගේ බුද්ධීමය වර්ධනයෙහි වපසරිය පෙන්නුම් කෙරේ. මාක්ස් පිළිබඳ විශ්ලේෂණයක නිරත වන Althusser (1969) මාක්ගේස් ජ්විතයේ බුද්ධීමය වර්ධනය ඔහුගේ සටහන් ආශ්‍රිත ව කොටස් දෙකක් (Young Marx and Old Marx) මගින් පෙන්වා දෙන අතර ග්‍රාමිස්වි පිළිබඳ ව ද මෙවැනි විශ්ලේෂණයක් හඳුනා ගත හැකි ය. ග්‍රාමිස්විගේ රවනා ආශ්‍රිත ව විශ්ලේෂණයක් සිදු කරමින් Bellomy සහ Schecter (1993) පෙන්වා දෙන ආකාරයට අන්තෝතියේ ග්‍රාමිස්විගේ දේශපාලන සහ බුද්ධීමය ජ්විතය අවධි දෙකකට බෙදා වෙන්කළ හැකි ය.

1. සිරගත වීමට පෙර අවධිය (The pre-prison stage) එනම් 1926 වර්ෂයට පෙර අවධිය
2. සිරගත වීමෙන් පසු අවධිය (In prison stage) එනම් 1926 වර්ෂයට පසු අවධිය (Gundogan, 2008).

මුළු විසින් වැඩිදුරටත් පෙන්වා දෙන්නේ මෙම මුල් අවධිය කුළ ග්‍රාමිස්විගේ බුද්ධීමය සහ දේශපාලන ස්ථාවරයන්හි ආධුනිකත්වයක්/අභ්‍යන්තරයාලාභීතවයක් දැකගත හැකි බව ය. එහෙත් ග්‍රාමිස්විගේ විශ්වත්වය වන්නේ සිය ආධුනික අද්දැකීම් විසින් උක්හාගන්නා ලද දේශපාලනික යථාර්ථ බුද්ධීමය කළයෙහි දේශපාලනික සංවර්ධනය කිරීම සඳහා යෝදා ගැනීමෙහි ලා හෙතෙම දැක්වූ මටසිලිට් ස්වභාවය සි. 1911 රියුරින් වෙත පැමිණෙන ග්‍රාමිස්වි, සාදිනියානු දුරි දිමුවයින් සඳහා පිරිනැමෙන දිමුත්වයක් ලබා ගනිමින් රියුරින් විශ්වවිද්‍යාලයට තෝරී පත්වෙන තමුත් එහි ජ්විතය ද පෙර දුක්ඩිත තත්ත්වයෙන් වෙනස් වන්නේ නැතු. විශ්වවිද්‍යාලය කුළ ග්‍රාමිස්විගේ වෙශයික උනන්දුව වාග්විද්‍යාව, හාඡා ගාස්තු වෙත ගොමු වුවත් (Mayo, 2015; Ledwith, 2009) ඔහුගේ පරම ලාභයට වූයේ සත්‍යාචාර දේශපාලන හිමියාරයෙකු වීම බව පසක් කරමින් 1915 ඔහු විශ්වවිද්‍යාලය හැරයයි. ඒ ප්‍රායෝගික දේශපාලනය පිළිබඳ ඔහුට තිබූ නොතින් ආගාව තිසාවෙනි. වර්තමාන ගාස්තුය කතිකාව කුළ ග්‍රාමිස්වියානු සංකල්පගත කිරීම විසින් වැඩගත් ස්ථානයක් ලබාගෙන තිබූන ද ග්‍රාමිස්වි අයන් වන්නේ විධිමත් විශ්වවිද්‍යාල අධ්‍යාපනය මගින් බිහිවූ බුද්ධීමතුන්ගේ කුලකයට නො වේ. ගුණසිංහ (2011) පෙන්වා දෙන පරිදි ග්‍රාමිස්වි වඩා ආසන්න වන්නේ සිය අද්දැකීම්වලින් බුද්ධීමය ලෝකය ආමත්තුණය කළ මැක්සිම ගොජ්කිට ය.

ග්‍රාමස්ච්විගේ බුද්ධිමය හැඩැගැසීමේ ඉතිහාසය පිළිබඳ අවධානය යොමු කිරීමේ දී ඔහු බුද්ධිමය ලෝකයට සැලකිය යුතු ලෙස අවත්තිරූප වීම සිදුවන්නේ සිය විශ්වවිද්‍යාල සමය කුළ දී ය (Gundogan, 2008). අනෙක් අතින් බොහෝ කරුණ සූයාදරයින්ට මෙන් ම කරුණ ග්‍රාමස්ච් වෙත ද 1917 වර්ෂයේ (වර්ෂයේ) රුසියානු විප්ලවයේ ආස්ථාවාද්‍යතාක රූප පහරෙන් මිදීමට නොහැකි වන අතර සමාජවාදය පිළිබඳ සමකාලීන ඉතාලියානු බුද්ධිමය සංවාදය කුළ වූ උනන්දුව ද ග්‍රාමස්ච් වෙත බලපෑම් එල්ලකළ බව පැවසීම මතා ය.

මුහුගේ බුද්ධිමය ජීවිතය සම්බන්ධ ව වැදගත් බලපෑමක් සිදු කළ බෙනඩික්තොෂ් කුළුවිගේ බලපෑම ද මේ යුගයේ දැකගත හැකි ය. සිය සිංහ අවධිය පිළිබඳ විවේචනාත්මක විග්‍රහයක තිරත්වන Gramsci (1999) වරෙක දක්වන්නේ තමා තුරුණු වියේ දී ප්‍රව්‍යතාත්මක ලෙස කුළුවියානුවකු ව සිටි බව ය. විශේෂයෙන් කුළුවිගේ සඳහාවර දේශපාලනය (Ethico-Politics) වැනි අදහස් ග්‍රාමස්ච්ගේ හෙඳමනිය පිළිබඳ අදහස් කෙරෙහි ප්‍රබල බලපෑමක් සිදු කොට තිබේ. මුහුගේ මූල්කාලීන ලිපිවල මෙම ආභාෂය පැහැදිලි ව හඳුනා ගත හැකි නමුත් පෘෂ්ඨතාත්කාලීන ඔහුගේ ම අදහස්වල මූලික උනන්දුව යොමු වන්නේ කුළුවියානු අදහස් පිළිබඳ දාඩ්තර විවේචනයක් සඳහා ය (Riley, 2011). ඒ අනුව ග්‍රාමස්ච් ස්ථානගත කළ හැක්කේ පාර්ශ්වයකින් මාක්ස් සහ ලෙනින්වාදී න්‍යායික ආභාෂයද අනෙක් පාර්ශ්වයෙන් පාර්ශ්වයකින් සම්භාව්‍ය ඉතාලියානු දේශපාලන වින්තනයේ ආරම්භකයා වන මකියාවෙල්ලිගෙන් පටන් ගෙන ගයම්බවිස්ටා විකෝ, බෙනඩික්තොෂ් කුළුවිගේ න්‍යායික අදහස්වල එක්තරා සම්මිග්‍රණයක් ලෙස ය (ගුණසිංහ, 2011). ග්‍රාමස්ච් පිළිබඳ සැලකිමේ දී ඔහුගේ ලේඛන විවාරාත්මක, දාෂ්ට්‍රිවාදී හෝ සරල ව එළිභාසික වශයෙන් දැක්වාය හැකි නමුදු ග්‍රාමස්ච් සම්බන්ධයෙන් සලකා බැලීමේ දී ඔහු ස්ථානගත කළ හැකි ප්‍රධාන ආකාර තුනක් හඳුනා ගත හැකි ය. ඉන් පළමු වැන්න වන්නේ ක්රේදියන් හෝ හෙගේලියානු ග්‍රාමස්ච් ය. දෙවැන්න ලෙනින්වාදී ග්‍රාමස්ච්, ජ්‍යෙෂ්ඨාධිකාරීන් ස්ථානාත්මක-ස්වයං සිද්ධතා ග්‍රාමස්ච් ය. තුන්වැන්න වන්නේ ස්ථේවිජාමය ග්‍රාමස්ච් ය.

Hoare and Sperber (2016) දක්වන ආකාරයට ග්‍රාමස්ච්ගේ සංකල්පනා පිළිබඳ සාකච්ඡා කිරීමේ දී අදාළ රවනා ප්‍රධාන ගුරුකුල තුනක අර්ථකථනය කිරීම මගින් වර්ගීකරණය කෙරෙයි. පළමුවැන්න සම්ප්‍රදායවාදී (මිරත්බාක්ස්) හෝ ලෙනින්වාදී ගුරුකුලය ය. එනම් ග්‍රාමස්ච් යනු ලෙනින්වාදියෙකු ලෙස හඳුනා ගනිමින් ඔහු රුසියානු බෝල්ජේවික් අද්දැකීම් ඉතාලියෙහි වෙනස් කොන්දේසි සමග ගැලපුවෙකු ලෙස එම ගුරුකුලය ඔහු හඳුනා ගනී. තව ද ග්‍රාමස්ච් යනු ඉතාලියානු බෝල්ජේවික්වරයෙකු ලෙසත් ලෙනින්වාදී අදහස්වලින් ඉතාලියානු සංස්කෘතිය සහ ඉතිහාසය ගැලපමින් න්‍යායාත්මක ව සංවර්ධනය කළ අයෙකු ලෙස මෙම ගුරුකුලය විශ්වාස කරයි. එම ගුරුකුලයට අයත් වන්නේ Togliatti, Spriano, Macciochi, Buci, Glucksman, Ottino, Anderson, සහ Cammett වැනි අය ය. මෙම අර්ථකථනාත්මක වින්තකයින් අතර දෙවන කණ්ඩායම වන්නේ මූලික ව මාක්ස්වාදී-විරෝධීන් ය. එනම් Nardone, H. S. Hughes සහ Lichtheim යනාදිග්‍රෑහු මෙම ගුරුකුලයට අයත් වෙති. ඔවුන් ග්‍රාමස්ච් දකින්නේ (විශේෂයන් ඔහුගේ හෙඳමනිය පිළිබඳ අදහස ලෝකය පිළිබඳ සරවග්‍රාහී සංකල්පයක් ලෙස) ආකාතික මාක්ස්වාදී ඒකාධිපති රාජ්‍යයක් පිළිබඳ අදහස පිළිගන්නෙකු ලෙස ය. මෙහි වඩා උනන්දු සහගත කරුණ වන්නේ මෙම ගුරුකුල ද්විත්වය ම ග්‍රාමස්ච් යනු ලෙනින්වාදියෙකු ලෙස පිළිගැනීම ය. තුන්වන ගුරුකුලය

අන්තෝතියේ ග්‍රාමිස්විගේ “හෙපමතිය හෙටත් ආධිපත්‍ය” සංක්‍රැපය පිළිබඳ විවාරණ්මක විශ්ලේෂණයක්

ස්ථානගත වනුයේ උක්ත සඳහන් කළ ගුරුකුල දෙක අතර තැනක ය. මෙම රචකයින් (එනම් Williams, Matteucci, Garin, Bobbio, Piccone, Davidson and La ditta වැනි අය) ස්ථීර ලෙස ම ප්‍රකාශ කරන්නේ ග්‍රාමිස්වි විසින් ස්විය දායකත්වය මාක්ස්වාදී විෂ්ලේෂණය අදහස් සම්බන්ධයෙන් ලබා දී ඇති අතර ඔවුන් තරයේ ප්‍රතික්ෂේප කරන්නේ ග්‍රාමිස්වි විසින් ලේතින්වාදයෙහි පුදු ඉතාලියානු ආකෘතියක් නියෝජනය කළ බව යි. පොදුවේ මෙම ගුරුකුල විසින් කරන්නේ ග්‍රාමිස්විගේ අදහස්වල එන එකතුත්වයෙහි වැදගත්ම සහ සඳාවාර-බුද්ධිමය නායකත්වය (හෙපමතිය) යන්න එක ම අවස්ථාවෙහි අවධාරණය කිරීම ය. කෙසේ නමුත් මාක්ස්වාදී රාමුව තුළ පවතිමින් වුව ද දේශපාලන ක්ෂේත්‍රය පිළිබඳ සහ උපරි ව්‍යුහය පිළිබඳ වැඩි වශයෙන් ආසක්ත වීම කෙරෙහි ග්‍රාමිස්විට මෙම බහුවිධ න්‍යායික ධාරාවල අත්‍යන්ත ආලේඛය ලැබේ ඇති බව ඒ අනුව විශ්ලේෂණය කළ හැකි ය.

ග්‍රාමිස්වි පිළිබඳ සාකච්ඡාවෙහි යෙදෙන සැම ගුරුකුලයක් ම පාහේ එකතුවන එක් මූලික කරුණක් වන්නේ ග්‍රාමිස්විගේ බුද්ධිමය සහ දේශපාලනමය වින්තනයෙහි වපසරිය සම්බන්ධයෙන් මකියාවෙලියානු සාකච්ඡාවෙහි අද්විතීය බලපැම සි (Herrmann, 2017; Fontana, 1993). සාමාන්‍යයෙන් මාක්ස්වාදී ගුරුකුලය තුළ මැකියාවෙලි යනු තෙරාවික කේව්විටයෙකු වශයෙන් සලකන්නෙකු ලෙස ගුණසිංහ (2011) දක්වයි. එහෙත් එම සම්භාව්‍ය මාක්ස්වාදී රාමුවෙන් ඔබවට යමින් මකියාවෙලි සිය න්‍යාය සහ දේශපාලනය සඳහා අදාළ කරගැනීමේ විෂ්ලේෂණ න්‍යායික පිම්මක් ග්‍රාමිස්වි විසින් ගනු ලැබෙයි. මකියාවෙලිගේ කුමාරයා කානිය තුළ තුළතන පාලකයා පිළිබඳ දක්වන අදහස් ග්‍රාමිස්වි විසින් සැලකිල්ලට ගනු ලැබේය (Fontana, 1993). එහෙත් මාක්ස්වාදී පක්ෂයක තහි පාලකයෙකු තොසිරින නිසාම විෂ්ලේෂණ පක්ෂයක ගමන් මග කෙරෙහි මකියාවෙලිගේ තුළතන පාලකයා පිළිබඳ අදහස් බරපතල අයුරින් සාකච්ඡා කිරීමේ ප්‍රථම ගෞරවය ග්‍රාමිස්විට හිමිවෙයි. එනිසා ම ග්‍රාමිස්විගේ රවනා තුළ මකියාවෙලිගේ බලපැම අවසානය දක්වා ම දැකගත හැකි ය.

මේ යුගයේ වෘත්තීය ජනමාධ්‍යවේදියෙකු ලෙස වැඩි ආරම්භ කරන ග්‍රාමිස්විගේ දේශපාලන ජීවිතයෙහි සහ බුද්ධිමය කතිකාවෙහි සංවර්ධනය සඳහා එම වෘත්තීය අද්දැකීම් ඉවහල් වන බව තොරහසකි. ඉතාලියානු සමාජවාදී පක්ෂයේ දිනපතා ප්‍රවත්පතෙහි ඔහු සේවය ආරම්භ කළ අතර ඔහුගේ සමාජවාදී අදහස්වල සුවිශේෂී වර්ධනයක් ද මෙම යුගයේ ගම්මාන වේ. 1919 වන විට L'ordino Nuovo ඉතාලියානු සමාජවාදී පක්ෂයේ ප්‍රවත්පත ආරම්භයට ඔහු සහාය දෙන අතර ම 1920 වන විට ග්‍රාමිස්වි කොමිෂ්නිස්වි පක්ෂයේ ප්‍රධාන ලේකම් තනතුරට පත්වෙයි (Gundogan, 2008). බොහෝ ගාස්ත්‍රාලයිය බුද්ධිමතුන්ගෙන් යම් වර්තනීය ස්වාධාවයක් ප්‍රකට කරන ග්‍රාමිස්වි න්‍යායික තලයේ සංවර්ධනය මෙන් ම ඒ හා සම්ගම් ප්‍රායෝගික දේශපාලන ත්‍රියාකාරීත්වය ද විසින් සිහිපත් කරන්නේ Marx සහ Engelsගේ (1888) කොමිෂ්නිස්වි පක්ෂයේ ප්‍රතිපත්ති ප්‍රකාශය කානියෙහි එන ප්‍රකට කියමනක් වන “න්‍යාය හා විතය සඳහා ය” (Theory - praxis nexus) යන අදහස සි.

තව ද මෙම සමකාලීන යුගය පිළිබඳ විතුය පිරික්සන කළ පෙනී යන වැදගත් කරුණක් වන්නේ 1920-21 කාලය තුළ ඉතාලිය පුරා පැතිරැණු කමිකරු පන්තියේ විෂ්ලේෂණ සටන් මාලාව ය. එහෙත් රැසියානු ආහාසයෙන් වෙනස් ව යමින් මෙහි දී ගොවීන් විසින් මෙම “කරමාන්තකාලා කම්ටු ව්‍යාපාරය” සඳහා සහාය දීම සිදු තො වේ. ඒ වකවානුව තුළ ඉතාලි ගැසිස්වාදය වර්ධන වීමත් දැකගත හැකි ය. නිර්ධන පන්ති විෂ්ලේෂණයට බිඟ වූ සියලු

බහුරුතන කොටස් සිය ව්‍යාපාරය වෙත ආකර්ෂණය කරගැනීමට බෙනිටෝ මුසලෝනි සමත් වූ අතර පසු ව ඔහු විසින් රාජ්‍ය බලය අල්ලා ගන්න ලදී (ගුණසිංහ, 2011). 1924-1926 කාලය තුළ ග්‍රාමිස්වී ඉතාලියානු කොමියුනිස්ට් පක්ෂයට නායකත්වය ලබාදෙන අතර එය සුවිශේෂී කාල පරිච්ඡේදයක් වේ. මත්ද එය එක්තරා යුගයක නිමාව සනිටුහන් කරන්නේ එමගින් තනි තනි රටවල විෂ්ලෝධය සිදුවීමේ විහවතාව පිළිබඳ අදහස වෙනුවට සාමුහික කොමිටතය පිළිබඳ අදහස ඉස්මතු වූ නිසා සි (වාමින්ද, 2019). ඔහු 1926 නොවැම්බර 08 මුසලෝනිගේ අත්ත්වාග්‍රිවට පත්වන අතර ග්‍රාමිස්වීගේ සිරගත සටහන් ලිවීමේ ආරම්භය වන්නේ මෙය සි. එම ආරම්භක කුටු සටහන් වෙතින් ඉතාලියානු ඉතිහාසය, දේශපාලනය, බුද්ධිමත්තන්, දාරුණිකයින්, කළාව, සාහිත්‍යය සහ සංස්කෘතික ප්‍රශ්න වැනි විශාල පරාසයක් ආවරණය වීම සිදු වේ (Gundogan, 2008). එමගින් පෙන්වා දෙන්නේ ආර්ථික තියතිවාදය පිළිබඳ දාඩිතර විග්‍රහයෙන් වෙනස් ව සංයුත්ත සහ වඩා පුරුල් මාක්ස්වාදී දාඡ්‍රියක් ගොඩනැගීමෙහි ලා ග්‍රාමිස්වී සතුවූ විහවතාව සි. දෙවන ලෝක යුද්ධයයෙන් පසු ව “සිරගත සටහන්” (Prison Notebook) නමින් ප්‍රකාශයට පත්වන්නේ ග්‍රාමිස්වී විසින් 1926 සිරගත වීමෙන් පසු ව ලියු මෙම සටහන් ය. ග්‍රාමිස්වීයානු න්‍යායගතකරණයේ වඩා සංවර්ධිත සහ පරිණත අවස්ථාව පුදරුණය කරන්නේ සිරගත සටහන් තුළිනි. ග්‍රාමිස්වීගේ ලිපිලේඛන පරික්ෂා කරන බොහෝ විවාරකයින් අතර මාක්ස්වාදය පිළිබඳ ඔහුගේ විවේචනය ඔස්සේ විෂ්ල්වවාදී දේශපාලනය විසංයෝජනයට හෙතෙම දරනු ලබන උත්සාහය සහ දෙවන ජාත්‍යන්තරයට ග්‍රාමිස්වී විසින් එල්ල කරනු ලබන විවේචන හා රට පසුබීම් වූ එතිහාසික, න්‍යායික හා දේශපාලන කොන්දේසි අවබෝධ කරගැනීමේ උත්සාහයක් දැකගත හැකි ය (Fontana, 1993). එසේ ම තවදුරටත් අනෙකුත් දේශපාලන වින්තකයින් හා සසදන කළ ග්‍රාමිස්වීගේ වින්තනය හා දේශපාලනය, ඔහුගේ රවනා පශ්චාත් යුද කාල සීමාවේ ඉතාලියානු කොමියුනිස්ට් පක්ෂයේ දේශපාලනය වටහා ගැනීමේ මූලාශ්‍රයයක් ලෙස ද න්‍යායාත්මක ව සාධාරණිකරණය කළ හැකි අතර දාඡ්‍රිවාදී ම ව ද සුජාත කළ හැකි බව Fontana (1993) තවදුරටත් දක්වයි.

ග්‍රාමිස්වීගේ දේශපාලන සහ බුද්ධිමය ජ්‍යවිතයෙහි වැදගත්කම පිළිබඳ අවධානය ගොමු කිරීමේ ද ග්‍රාමිස්වී සිරගත කරන අවස්ථාවේ ඔහු විනිශ්චය කළ පැසිස්වී විනිශ්චයකරු පැවසු පහත අදහසින් ඒ සම්බන්ධ ව වටහා ගත හැකි ය. “අඩු වශයෙන් අවුරුදු විස්සකට මෙම මොලයේ ක්‍රියාකාරිත්වය නැවැත්විය යුතු ය” (ගුණසිංහ, 2011). එහෙත් සිරගත කරන ලද ග්‍රාමිස්වීගේ මොලයේ ක්‍රියාකාරිත්වය මේ සියවස දක්වා ම බලපැමි සහගතවීම වැළැක්වීමෙහි ලා කිසිවෙකුත් සමන්වුදයේ නැත. 1937 වසරේ අප්‍රේල් මස සිරගතියින් නිදහස්වන ග්‍රාමිස්වී එම වසරේ ම මරණයට පත්වන්නේ කුඩාකළ සිට ම ඔහු මූහුණ දුන් සෞඛ්‍ය සංකුලතා උත්සන්න වීමෙනි. එහෙත් ඔහුගේ මරණයෙන් බොහෝ කළකට පසු ව ව්‍ය ද ඔහුගේ අදහස්වල මතවාදීමය සහ බුද්ධිමය බලපැමි වඩා ප්‍රබල වී ඇති අතර හෙඳමනිය හෙවත් ආධිපත්‍යය යනු සිරගත සටහන් තුළ ඔහු විසින් හදුන්වාදෙන එක් සුවිශේෂී සංකල්පයකි. මේ අනුව ඉහත සාකච්ඡා කළ පරිදි ග්‍රාමිස්වීගේ හෙඳමනිය පිළිබඳ සංකල්පය වටහා ගත යුත්තේ යමෝක්ත සාකච්ඡාව තුළ හදුනාගත් සංයුත්ත විතුය තුළ පිහිටියින් ය. සමාජයේ බහුතර ජනයා වූ ගොවී ප්‍රජාව විසින් කමිකරු සටන් සඳහා සහාය නොදීම්, ඉතා දැඩි ලෙස වර්ධනය වෙමින් පැවති ගැසිස්වාදය, සම්භාව්‍ය මාක්ස්වාදයේ වලංගුහාවය පිළිබඳ ප්‍රායෝගික වශයෙන් ඇති වූ පරස්පරතා සහ තමා නියෝජනය කළ

අන්තෝතියේ ග්‍රාමිස්විගේ “හෙපමතිය හෙටත් ආධිපත්‍ය” සංකල්පය පිළිබඳ විවාරණ්මක විශ්ලේෂණයක්

කොමිශුනිස්ට් පක්ෂය සමග ඔහුට තිබූ මතවාදීමය නොවැකගතතා විසින් ග්‍රාමිස්විගේ න්‍යායික අදහස් වර්ධනය කොට තිබෙන බව පැහැදිලි ය.

3.3. ග්‍රාමිස්වියානු මතවාද ගාස්ත්‍රීය පරිධිය තුළ සිතියමිගතකරණය

මෙම තේමාව ඔස්සේ ගාස්ත්‍රීය වශයෙන් ග්‍රාමිස්වියානු අදහස් පිළිබඳ දළ සිතියමක් තිරමාණය කරගැනීමට උත්සාහ කරයි. ග්‍රාමිස්වි ස්ථානගත වන්නේ මාක්ස්වාදී න්‍යායරයෙකු ලෙස නමුත් ඔහු අයත් වන්නේ සම්භාව්‍ය මාක්ස්වාදය වෙත විවේචනාත්මක සහායක් දක්වන නව මාක්ස්වාදී ගුරුකුලය සමග යි. සම්භාව්‍ය මාක්ස්වාදය තුළ වැඩිකරන පන්තිය විශ්වීය සංකල්පයක් ලෙස හඳුනා ගනිමින් මුළුන්ට විමුක්තිය අත්කරගැනීම සඳහා ධනවාදයට විරුද්ධවීම යන සාම්ප්‍රදායික මාක්ස්වාදී මතයට පශ්චාත් මාක්ස්වාදීහු විවේචන එල්ල කරති. Lves (2004) පෙන්වා දෙන්නේ ග්‍රාමිස්වියානු බුද්ධිමය දායාදය බටහිර මාක්ස්වාදය වර්ධනය කෙරෙහි පළමු සහ අතියා තිරණාත්මක බලපෑමක් සිදුකළ බව යි. මාක්ස්වාදී සම්ප්‍රදාය තුළ සංස්කෘතිය පිළිබඳ ප්‍රශ්නය වඩා තියුණු ලෙස මත් කිරීම යථාර්ථයක් කළ ලේඛකයා වන්නේ ග්‍රාමිස්වි ය. ග්‍රාමිස්විගේ අදහස් මුළු කරුණු ලෙස සෙසු මාක්ස්වාදී රවකයින් භාවිත කළ අතර ඔහුගේ හෙපමතිය පිළිබඳ සංකල්පය නව මූලධර්මයක් ස්ථාපනය කරයි. පශ්චාත් මාක්ස්වාදයෙහි මූලික තේමාවක් වන්නේ පන්තිය සහ දේශපාලනය අතර පවතින සබඳතාව ප්‍රශ්න කිරීම ය (Herrmann, 2017; Hoare සහ Sperber, 2016). එක් අතකින් ග්‍රාමිස්වි නව මාක්ස්වාදී ගුරුකුලයට අදාළ ව සලකා බැලෙන්නේ මෙම අදහස් මගිනි. ආර්ථික සාධකයෙහි වැදගත්කම අවධාරණය කරමින් වුව ද අනෙකුත් දේශපාලන සහ උපරි-ව්‍යුහීය කාරණා වෙත සැලකිය යුතු අවධානයක් ග්‍රාමිස්වි ලබා දී තිබේ. මෙම හේතුව නිසා ම මාක්ස්වාදී න්‍යාය සඳහා සංස්කෘතික මානයක් එකතු කිරීමක් ග්‍රාමිස්වි විසින් සිදුකෙරුණු බව Lves (2004) මෙන් ම Ledwith (2009) පෙන්වා දෙයි.

එසේ වුව ද ඔහුගේ සිරගත සටහන් තුළ ග්‍රාමිස්වි ඉතා ම ආකෘතිගත ආකාරයට මාක්ස්වාදී පාරිභාෂික වන “පන්තිය”, “කම්කරු පන්තිය” වැනි පද භාවිත නොකිරීමට වග බලා ගනී. (මන්ද ඔහුගේ ලියවිල ගැසිස්ට් පරික්ෂාකයින් කියවන ලදී) ග්‍රාමිස්විගේ ලියවිලිවල “අධිජත පන්තිය” දනේශ්වර කොටස වන අතර මුළුන් හැඳින්වීම සඳහා Bourgeoisie යන පදය භාවිත කෙරේ. ඉන් අදහස් වන්නේ සමාජ නිෂ්පාදනයෙහි අයිතිකරුවන් ය. නිතා වැටුප් ලබන සේවකයින් සේ ම කේත්තීය නිර්-ප්‍රහු කොටස කම්කරුවන් හෙවත් Proletariat වන නමුත් පොදුවේ රෝට අනෙක් නිර්-ප්‍රහු කොටස් ද අයත් වෙති (Boothman, 2008).

අනෙක් අතින් සමාජ විද්‍යාව සහ පොදුවේ සමාජය විද්‍යා තුළ සාකච්ඡාවට බඳුන්වන ව්‍යුහවාදය පිළිබඳ අදහස් ආග්‍රායෙන් ග්‍රාමිස්වි ව්‍යුහවාදීයෙකු ය යන මතය ද ඔහු ස්ථානගතකරන එක් අත්තයකි. Waletzky (2019) තර්ක කරනුයේ ග්‍රාමිස්විගේ න්‍යායික සංකල්ප පුදෙකලා කොට ගනිමින් ඔහු සංස්කෘතික න්‍යායවේදියෙකු, නිර්-ප්‍රහු ඉතිහාසය පිළිබඳ න්‍යායවේදියෙකු හෝ සමාජ උපරි ව්‍යුහයන් පිළිබඳ න්‍යායවේදියෙකු ලෙසින් අර්ථාලියනය කරන ප්‍රවේශයට වඩා ග්‍රාමිස්වි කොමිශුනිස්ට් ක්‍රියාකාරිකයෙකු, න්‍යායරයෙකු සහ වින්තකයෙකු ලෙස හඳුනා ගත හැකි බව යි. කෙසේ වුව ද මෙම සංශ්‍යක්ත තත්ත්වය සලකමින් Hoare සහ Sperber (2016) පෙන්වා දෙන්නේ අධ්‍යාපනය, ජනමාධ්‍ය වැනි

ක්මේතු විශ්ලේෂණයට මෙන් ම පොදුවේ ධනවාදය පිළිබඳ න්‍යායාත්මක විශ්ලේෂණය සිදු කිරීම සඳහා ඉවහල්වන විශ්ලේෂකයෙකු ලෙස මෙන් ම ක්‍රියාකාරී දේශපාලන ජ්‍යෙයෙකු ලෙස ද ග්‍රාමස්වී හඳුනා ගත හැකි බව යි. අනෙක් අතින් Lves (2004) පෙන්වා දෙන්නේ භාෂාව පිළිබඳ සහ වාග්චිඩ්‍යාව පිළිබඳ වටහා ගැනීමේ දී ඉතා අගනා න්‍යායික සහයක් (සභායක්) ග්‍රාමස්වී වෙතින් පිරිනැමෙන බව ය. එනම් භාෂා භාවිතය සහ අධිපති දැජ්ට්‍රිවාද විසින් භාෂාව භාවිතය හරහා ගොඩනගනු ලබන බලය මෙන් ම සමාජ නිර්-ප්‍රහැ කොටස් කෙරෙහි භාෂාමය හෝම්නිය ක්‍රියාකරනු ලබන ආකාරය වටහා ගැනීම කෙරෙහි මෙම සංකල්ප වඩා වැදගත් වේ. Ledwith (2009) මෙන් ම Budgeon (2014) පෙන්වා දෙන ආකාරයට බලහිර මාක්ස්වාදී බුද්ධිමය දාරාව පෝෂණය කිරීම සම්බන්ධයෙන් මෙන් ම ස්ත්‍රී-පුරුෂ සම්ප්‍රාන්‍ය අධ්‍යයන පිළිබඳ අවධානය යොමුකිරීමේ දී යොදාගත හැකි සංකල්පීමය යතුරක් ලෙස ද ග්‍රාමස්වීගේ න්‍යායාගත කිරීම වැදගත්කමක් උසුලයි. Ledwith (2009) වැඩිදුරටත් දක්වන්නේ ස්ත්‍රීවාදී බුද්ධිමය විවාදය සඳහා ග්‍රාමස්වීගේ න්‍යායාගත කිරීම වෙතින් ලැබුණු දායකත්වය වෙනුවෙන් ඔහුට ස්ත්‍රීත්වන්ත විය යුතු බව ය. සත්‍ය වශයෙන් ම සම්භාව්‍ය මාක්ස්වාදී ඉගැන්වීම් තුළ පොදුවේ කම්කරු පන්තිය හෝ ගුම්කයා පිළිබඳ දේශපාලනික, ආර්ථික අර්ථයෙන් සිදුවන විශ්‍ය එම කොටස් තුළ සිටින ස්ත්‍රීය සහ ස්ත්‍රී-පුරුෂ සම්ප්‍රාන්‍ය අසමානතා පිළිබඳ අවධානයක් ලබා නො දෙයි. එම නිසා ම අදාළ විග්‍රහයන් විසින් සමාජයේ බලය යන්න විවිධ ස්ථාර (ස්තර) අතර ක්‍රියාත්මක වන ආකාරය පිළිබඳ වටහා ගැනීම සම්බන්ධයෙන් ලබා දෙනුයේ අසම්පූර්ණ (අසම්පූර්ණ) න්‍යායික සභායකි. එම තත්ත්වය සම්තිතුම්ණය කරන ග්‍රාමස්වී කම්කරු පන්තිය, ගොට් ජනතාව මෙන් ම එම ජනතාව අතර සිටින නිර්-ප්‍රහැ කොටසක් වන ස්ත්‍රීය කෙරෙහි සහ ඇයගේ සමාජ ලෝකය සහ බලය කෙරෙහි බලපාන කොන්දේසි පිළිබඳ වටහා ගැනීමෙහි ලා වඩා පාප්‍රේල මග පෙන්වීමක් ලබා දෙනබව පැවසිය හැකි ය. Hoare සහ Sperber (2016) තරකක කරන පරිදි ග්‍රාමස්වී “පශ්චාත්-මාක්ස්වාදය” පිළිබඳ විවාදවල ප්‍රධාන වරිතයක් බවට පත් ව ඇති සේ ම සමාජය සහ දේශපාලනය පිළිබඳ මාක්ස්වාදී ආකාතිය යල්පැන ගිය එකක් වීම සහ එය නැවත ප්‍රතිස්ථාපනය කිරීමේ අවශ්‍යතාව ඔහු විසින් මතු කෙරීණි. පශ්චාත් මාක්ස්වාදය විසින් මතුකරන ලද මුඛ්‍ය දේශපාලන කරුණක් වූයේ නව සමාජ ව්‍යවසාය පරාසයන් මේ අතර වෙයි. Lear (1985) දක්වන ආකාරයට ඇමරිකානු ඉතිහාසය යළි අර්ථකථනය කිරීම සඳහා ග්‍රාමස්වී විසින් ආරම්භක ලක්ෂණක් සැපයෙයි. Dunn et al. (1994) පෙන්වා දෙන්නේ ග්‍රාමස්වීගේ හෝම්නිය වැනි සංකල්ප මස්සේ රාජ්‍ය මෙන් ම අන්තර් රාජ්‍ය සැකැස්ම පිළිබඳ කාරණා වටහා ගැනීමෙහි ලා වැදගත් දායකත්වයක් සපයන බව යි. මෙම සියලු අදහස් සමෝදානය කොට සැලකීමේ දී පෙනී යන එක් විශ්ලේෂණීය කරුණක් වන්නේ න්‍යායික සහ ප්‍රායෝගික බුද්ධිමය දායකත්වයෙහි ග්‍රාමස්වීගේ මැදිහත්වීම සහ ස්ථානගත වීම හඳුනාගත හැක්කේ වඩා පුළුල් ආකාරයෙන් බව ය.

Hoare සහ Sperber (2016) අනුව ග්‍රාමස්වීගේ බලපැම ගාස්ත්‍රීය ලෝකය කෙරෙහි ප්‍රධාන ආකාර කිහිපයකින් බලපැම කොට තිබේ. එම අදහස් සම්පිණීයනය කොට අදාළ බලපැම ප්‍රවර්ගගත කළ හැකි ය.

අන්තේතියේ ග්‍රාමිස්විගේ “හෙපමතිය හෙවත් ආධිපත්‍ය” සංක්‍රැපය පිළිබඳ විවාරණමක විශ්ලේෂණයක්

1. එතෙක් සම්හාචාර මාක්ස්වාදී අධ්‍යයනවල එතරම් අනිරුද්‍යකින් වර්ධනය නොවූ ස්ත්‍රීය පිළිබඳ ගැටලු සහ ස්ත්‍රී-පුරුෂ සමාජභාවීය අධ්‍යයන වෙත ඉන් විශාල මග පෙන්වීමක් සිදු කොට තිබේ.
2. එවිට්‍යි සයිඩිගෙන් ආරම්භ වන පශ්චාත් යටත් විෂ්තර අධ්‍යයන සඳහා පුකෝගේ බලපෑම මෙන් ම ග්‍රාමිස්විගේ හෙපමතිය සහ දාම්පිවාදය පිළිබඳ අදහස් ද වැදගත් බලපෑමක් සිදු කොට තිබේ.
3. සයිඩිගේ පශ්චාත් යටත්විෂ්තර අධ්‍යයනවල ආභාසයෙන් ගොඩනැගෙන නිර්-පුහු අධ්‍යයන කෙරෙහි ද ග්‍රාමිස්වියානු බලපෑම බහුල ව හඳුනා ගත හැකි ය.
4. සංස්කෘතික අධ්‍යයන පිළිබඳ ගාස්ත්‍රීය වපසරිය පුළුල් විම කෙරෙහි ග්‍රාමිස්විගේ අදහස්වල පැහැදිලි බලපෑමක් හඳුනාගත හැකි ය. සමහර විවාරකයින් ග්‍රාමිස්වි සංස්කෘතික අධ්‍යයන පිළිබඳ න්‍යායධරයෙකු ලෙස හඳුනාගතන්නේ මෙම කාරණය නිසා ය.
5. මාධ්‍ය සහ පුහු අධ්‍යයන සම්බන්ධ ගාස්ත්‍රීය ලෝකය කෙරෙහි ද ග්‍රාමිස්වියානු බලපෑම හඳුනා ගත හැකි ය.

මෙම කාරණ සලකා බැලීමේ දී පැහැදිලි ව පෙනීයන්නේ ග්‍රාමිස්විගේ අදහස්වල බලපෑම ක්ෂේත්‍ර ගණනාවකට ඇති බව ය. එහෙයින් ග්‍රාමිස්වි අයන් වන්නේ ඉන් කුමන අංශයට ද යන්න සේවීම තරමක් අගතිගාමී විය හැකි බව ය. කෙසේ වුව ද ඉතාලියානු එතිහාසික සමාජ දේශපාලන ගැටලු, ධනවාදය සහ ගැස්ත්‍රීය විශ්වාසයෙහි වර්ධනයට සාපේක්ෂ ව ඔහු විසින් සිය අදහස් ඉරිදිපත් කළ නමුත් වර්තමාන ගාස්ත්‍රීය කතිකාව වෙත එම රවනාවින් විශාල අනාගත බලපෑමක් ඇති කොට ඇති බව වඩා සාධාරණ ව පැවසිය හැකි ය. එම නිසා ම ග්‍රාමිස්වියානු මැදිහත්වීම ගාස්ත්‍රීය පරිධිය තුළ අක්ෂ කිහිපයක් තුළ පිහිටුම් සිතියමිගතකරණය එම අදහස් පිළිබඳ වඩා සාධාරණ, පුළුල් විතුයක් ලබා දෙයි. එම තත්ත්වය තුළ හිඳිම්න් මීළුගත මෙම ලිපියෙහි වඩා වැදගත් කොටසට යොමු විම සිදුවෙයි. මෙහි දී හෙපමතිය හෙවත් ආධිපත්‍යය යන සංක්‍රැපය පිළිබඳ වටහා ගැනීමට උනන්දුව යොමු වෙයි.

3.4. හෙපමතිය යන සංක්‍රැපය පිළිබඳ හඳුනා ගැනීම

ග්‍රාමිස්විගේ සමස්ත අදහස්වල ඉතා ම වැදගත් එමත් ම කේන්ද්‍රිය සංක්‍රැපයක් ලෙස හෙපමතිය (සිංහල භාෂාවේ ජෙමතියට අදාළ ව්‍යවහාර ලෙස ආධිපත්‍යය හෝ අධිකාරිත්වය ලෙස භාවිත කෙරුණ ද හෙපමතිය යන්නෙහි නියම අදහස ඉන් ගම්‍ය නොවන බවක් හැගෙන හෙයින් ලිපිය තුළ හෙපමතිය යන යෝම ම භාවිත කෙරේ. 1926 වසරෙන් පසු බටහිර තුළ කුමන ආකාරයේ හෝ සමාජවාදී විෂ්ල්ව සිදුවීම ව්‍යර්ත්‍ය විම, ධනවාදය විසින් පශ්චාත් යුද ආර්ථිකය තුළ පාවා සිය පැවැත්ම නොනැයි පවත්වාගෙන යාම සහ තහවුරු කිරීම, පාර්ලිමේන්තු රෝම්‍ය දැඩි ලෙස පැවතිම හෝ කතිපයාධිකාරිත්වය වෙතින් ප්‍රතිස්ථාපනය විම යන යථාර්ථය තුළ ස්ථානගත වීමට ග්‍රාමිස්විට සිදු විය. මෙම කොන්දේසි 1917-1921 කාලයේ සමාජවාදී විෂ්ල්වයක් සිදුවීමේ ගකුෂතාවට වඩා ඉදුරා ම සංක්‍රැණ විය. එම සමකාලීන සමාජ දේහය සහ එහි කොන්දේසිවල සැකැස්ම විසින් ධනවාදී සමාජයෙහි දේශපාලන සහ දාම්පිවාදී මූලාශ්‍ය පිළිබඳ තව්‍ය විශ්ලේෂණයක් ඉල්ලා සිටින ලදී. විශ්ලේෂණයේ ම මෙම අභේක්ෂිත විශ්ලේෂණය විසින් ධනවාදයෙහි ඇති විශිෂ්ට වූ ප්‍රත්‍යාර්ථිතාව විෂයයෙහි සමකාලීන වටහා ගැනීමක් සිදු කළ යුතු ද විය. අනෙක් අතින්

මෙම සමකාලීන කොන්දේසි වෙතින් නව උපායමාර්ග ඉල්ලා සිටි අතර ඒවා 1917 වර්ෂයෙහි රුසීයාව තුළ ක්‍රියාත්මක වූ උපායමාර්ගික සැලසුම්වලට වඩා වෙනස් වීමේ අවශ්‍යතාවක් තිබේ (Gramsci, 2000). මේ නිසා හෙඳමනිය යන සංකල්පය මතුවන්නේ එම පසුබීමට අදාළ ව බව පැහැදිලි වන කරුණකි.

හෙඳමනිය පිළිබඳ වටහා ගැනීමේ දී ගණකීංහ (2011) මෙන් ම Fontana (1993) දක්වන ආකාරයට මකියාවෙලිගේ දේශපාලන වින්තනය ආගුයෙන් ග්‍රාමස්ච් විසින් සංකල්පනය කරන පාලන මාධ්‍ය දෙකක් තිබේ. මෙම පාලන මාධ්‍ය දෙක වන්නේ ආධිපත්‍යය සහ මරදන තන්ත්‍රය යන්න සි. නායකත්වය පිහිටුවීම යන්න කිසිදු සමාජයක මරදනයෙන් පමණක් කළ තොහැකි දෙයක් වන අතර මතවාදීමය ආකාරයෙන් විවිධ පන්ති, සමාජ ස්තර හා ග්‍රෑනී තම මතයට එකතුකර ගැනීම ද මෙහි දී අත්‍යවශයෙන් ම සිදුවිය යුත්තකි. ඇතැම් රාජ්‍යවල මරදනය සූළු ප්‍රමාණයෙන් සහ මතවාදීමය එකතුතාව විභාල ප්‍රමාණයෙන් පවතින අතර එවැනි පාලන තන්ත්‍රයක් හෙඳමනිය යොදාගැනීමේ අවස්ථාවක් ලෙස ග්‍රාමස්ච් දක්වයි.

Gramsci ට (1999) අනුව හෙඳමනිය යනු සරල අර්ථයෙන් කොන්දේසින් එනම් හෙඳමනික පද්ධතියක් තුළ මූලධාර්මික පන්තින් විසින් ක්‍රියාවෙහි යොද වන නායකත්වයෙහි දේශපාලන, බුද්ධිමය සහ සඳාවාර හූමිකාවන් වන අතර ඒවා සංයුත්ත වනුයේ පොදු “ලෝක-දැක්මක්” හෝ එන්ද්‍රිය-දාෂ්ට්‍රීවාදයකින් ය (Gramsci, 2000). Allman (1999, 2010) උප්‍රමිත්න් Mayo (2015) දක්වන්නේ ග්‍රාමස්ච්ගේ හෙඳමනිය පිළිබඳ සංකල්පය මාක්ස්ගේ (සහ එංගල්ස්) සවියුනිකත්වය පිළිබඳ ත්‍යාය සමග අතිශයින් කදනුබද්ධ (තදනුබද්ධ) බව ය. “පාලක අදහස්” යනු වෙනත් කිසිවක් තොව අධිපති හොතික සම්බන්ධතාවල පරමාදරුයි අපේක්ෂාවන් ය. මෙකි අධිපති හොතික සම්බන්ධතා ග්‍රහණය කොට ගන්නේ අදහස් ලෙස ය. මෙමගින් අදාළ සම්බන්ධතා විසින් එක් පන්තියක් පාලක පන්තිය ලෙස තිරමාණය කරන අතර එම අදහස් එහි ම අධිපතිත්වය බවට පත් වන බව පෙනේ. Forgacs (2000) දක්වන ආකාරයට සරල අරුතින් හෙඳමනිය යන්නෙන් හැඳින්වෙන්නේ කැමැත්ත මගින් කෙරෙන පාලනය සි. හෙඳමනිය තුළ දී ග්‍රාමස්ච් සිය අවධානය දේශපාලන බලය භාවිතයෙහි සංස්කෘතික සහ සඳාවාර පැතිමාන වෙත යොමු කරයි (Hoare සහ Sperber, 2016; Riley, 2011). මේ නිසා හෙඳමනිය තුළ වූ එකත්වයෙහි සහ මරදනයෙහි අපේක්ෂකයේ මාධ්‍යය පිළිබඳ ග්‍රාමස්ච්‍යානු අවබෝධය මකියාවෙලිගේ රවනාවල ආභාසයක් සලකුණු කරයි. කමාරයා කෘතියේ (1532) අපට “නාරාශ්වයෙකුගේ” රුපය සෞයා ගත හැකි ය. එය අරුද තිරිසන් සහ අරුද මනුෂ්‍ය වේ. මෙමගින් අරුද බලන්ත්කාරය සහ අරුද බුද්ධියෙහි අපේක්ෂක දේශපාලනයෙහි රුපකයක් ලෙස හදුනා ගත හැකි ය (Boothman, 2008). එසේ ම මෙම අපේක්ෂක සම්බන්ධතාව පිළිබඳ අදහස් දක්වන Gundogan (2008) පෙන්වා දෙන්නේ ග්‍රාමස්ච් විසින් වෙතින් හෙගලියානු අභාසය හෙඳමනිය පිළිබඳ අපේක්ෂක සම්බන්ධතා ආගුයෙන් හදුනාගත හැකි බව ය. එනම් හෙඳමනිය යන්න ක්‍රියාත්මක වන්නේ බලන්ත්කාරය සහ එකතුතාව යන අපේක්ෂක පැවැත්ම මත ය. පොදුවේ මකියාවෙලියානු අපේක්ෂක සබඳතාව මෙන් ම අනෙක් අතින් මාක්ස්වාදය තුළ හෙගලියානු අපේක්ෂක සබඳතාව ද යන ද්වීත්ව ආභාසය ම ග්‍රාමස්ච්ගේ මෙම හෙඳමනික වටහා ගැනීමේ තාරකික අන්තරය කෙරෙහි බලපැමිසහගත වූ බව මේ නිසා විශ්ලේෂණය කළ හැකි ය.

අන්තෝතියේ ග්‍රාමිස්විගේ “හෙජමනිය හෙවත් ආධිපත්‍ය” සංකල්පය පිළිබඳ විවාරණීමක විශ්ලේෂණයක්

හෙජමනිය සම්බන්ධ ව ග්‍රාමිස්විගේ අදහස්වල මූලය පිළිබඳ සලකා බැලීමේ දී Dunn et al. (1994) පෙන්වා දෙන ආකාරයට ඉකාලිය තුළ ගැසිස්වාදයෙහි වර්ධනය මෙන් ම ඉතාලියානු දෙපාත්ති පන්තිය අසාර්ථක විම අරහයා “ආධිපත්‍ය” පිළිබඳ වටහා ගැනීමට සහ ඒ පිළිබඳ අදහස් දැක්වීමට ග්‍රාමිස්වි උනන්දු වෙයි. එහෙත් ග්‍රාමිස්විට පෙර හෙජමනිය යන පදය ඉතිහාසයෙහි විවිධ අයුරින් හාවිත වී ඇති අතර ඒ පිළිබඳව ද වටහා ගැනීම ද වැදගත් ය. හෙජමනිය යන සංකල්පය පුරාණ ග්‍රීසියේ පාලකයින් - පාලිතයින් අතර සබඳතා විස්තර කිරීමේ දී සහ රාජ්‍යයන් අතර සබඳතා විස්තර කිරීමේ දී ද හඳුනාගත හැකි බව ග්‍රාමිස්වි දක්වයි (Boothman, 2008; Herrmann, 2017). පුරාණ ග්‍රීසියේ හෙජමනිය යන පදය eghostai යන පදයෙන් බේදී එන අතර එහි අර්ථය වන්නේ “අණ කිරීමට හෝ පාලනය කිරීමට” යන්න ය. මෙම පදය ඉන් පෙර උපත ලබන්නේ eghemon යන්නෙන් වන අතර පෙලපොන්සියන් යුද්ධ කාල සීමාවේ දී ග්‍රීක නගර-රාජ්‍ය සන්ධානය තුළ නගරයක් නායකත්ව තනතුරකට තියම කිරීම පිළිබඳ හැදින්වීම සඳහා මෙම පදය හාවිත කරන ලදී. ජාත්‍යන්තර සම්බන්ධතා ශික්ෂණය තුළ “හෙජමනිය” යන පදය තවමත් මෙම පුරාණ අර්ථයෙන් සංස්කීර්ණ ව ලබාගත් ඇගැවුම ඔස්සේ හාවිත කරනු ලැබේ. එනම් එක් තනි රාජ්‍යයක් මිලිටරි, ආර්ථික, සහ රාජ්‍යතාන්ත්‍රික උපායන් සම්බන්ධයෙන් ආධිපත්‍යය දැරීමේ නිමේෂයක් හැදින්වීම සඳහා ය (Hoare සහ Sperber, 2016).

හෙජමනිය යන පදය සම්බන්ධ ව පවතින මෙම පුරාණ ග්‍රීක හාවිතයෙන් පසු එම පදය හාවිත කරන්නේ මාක්ස්වැලින් ය. මාක්ස්වැලි වින්තන සම්ප්‍රදාය තුළ “නායකත්වය” යන අරුතින් හෙජමනිය යන සංකල්පය මූලින් ම හාවිත කළේ ප්‍රේක්කනෝව්, අක්සල්රෝච් සහ වී. අයි. ලෙනින් ඇතුළු රැසියානු සමාජ-ප්‍රජාතන්ත්‍රවාදී කම්කරු පක්ෂයේ නායකත්වයේ ය. (වාමින්ද, 2019). ලෛඟ්කි විසින් හෙජමනිය යන්න විශාල සංඳහා ගණනාවක හාවිත කළ අතර එක අත්කින් එම වචනයෙහි මූල් ග්‍රීක අර්ථයෙන් මිලිටරි නායකත්වය යන පාර්ශ්වයෙහි සිට මෙන් ම ග්‍රාමිස්විගේ ඇතින් හෙජමනික භූමිකාවහි හාවිතමය අර්ථය වටහා ගැනීම යන අදහසින් ද ඔහු මෙම වචනය හාවිත කරන ලදී. ඒ සඳහා ඔහු intelligentia යන පදය හාවිත කරයි (Dunn et al., 1994; Boothman, 2008). ග්‍රාමිස්වි වෙත මෙම නායකත්වයින් බලපා ඇති බව නොරහසක් නමුත් Boothman (2008) පෙන්වා දෙන්නේ ග්‍රාමිස්විගේ සිරගත සටහන්වලින් හෙජමනිය පිළිබඳ අදහස් නැවත මතුවීම තෙක් එය ඩුදෙක් නායකත්වය යන සීමාව තුළ සාකච්ඡා කළ බව ය. 1917 වර්ෂයේ රැසියානු අත්දැකීම (අද්දැකීම) සහ ලෙනීනියානු ලේඛනවල මෙම පදයෙහි අර්ථය යන කරුණු ග්‍රාමිස්විට සිය සිරගත සටහන් තුළ “හෙජමනිය” යන පදය හාවිත කිරීම සඳහා උත්ප්‍රේරක විය. මාක්ස් සිය නායක තුළ වැඩි අවධානයක් ආර්ථික කාරණා වෙත ලබා දුන්න ද සංස්කෘතික සහ උපරි ව්‍යුහය තුළ ක්‍රියාත්මක වන සංකීර්ණ සබඳතා හරහා හෙජමනිය ක්‍රියාත්මක වන ආකාරය පිළිබඳ ග්‍රාමිස්වි අපගේ අවධානය ගෙනයයි. එසේ වුවත් මෙම සංකල්පය ඉරිදිපත් කිරීමේ පසුව සැලකීමේ දී ග්‍රාමිස්වියානු ගාස්තුයුයෙකු වන ව්‍යුත් බවුන් යෝජනා කරන්නේ ග්‍රාමිස්විගේ හෙජමනිය පිළිබඳ නායක රැසියානු කොමුෂ්‍යනිස්වාදීන්ගේ සමකාලීන සංවාදයන් ආගුයෙන් හැඩි ඇති බව ය (වාමින්ද, 2019). එහෙත් නොබර්ටෝ බෝනියෝග් දක්වන්නේ මේ මතය පිළිගත නොහැකි බවත් මෙම යෝජුම සඳහා වැඩි දායකත්වයක් දක්වා ඇත්තේ ලෙනින්ට වඩා ස්වාලින් විසින් බව ය (Dunn et al., 1994). කෙසේ වුව ද මෙම පදය සඳහා ග්‍රාමිස්වි විසින් සම්පූර්ණ වගයෙන්

නවා අනුම්තියක් ලබා දෙන බව විශ්ලේෂණය කළ හැකි ය. Hoare සහ Sperber (2016) අනුව පළමු ව එමගින් තවදුරටත් ධනපති පන්තියට විරැද්ධ අරගලයේ දී වැඩකරන පන්තියෙහි ක්‍රියාකාරිත්වය තියම කිරීම සිදු නොකරන තමුත් ඒ වෙනුවට ත්‍යායාත්මක ව ඉතිහාසයෙහි කුමත අවස්ථාවක ව්‍යව ද කුමත ආකාරයෙහි හෝ “අණකිරීමෙහි” දේශපාලන ක්‍රියාවකට එනම් වෙනත් සමාජ කණ්ඩායමක් මත බලය යෙද්වීම හැදින්වීමට යොදාගත හැකි ය. දෙවනුව හෙඳමනිය යන්නෙහි ග්‍රාමස්ච්‍රියානු භාවිතය අවධාරණය කරන්නේ තායකත්වයෙහි සංස්කෘතිය, සඳාවාරය සහ ඇළානාත්මක පැකිමාන සහ එය මෙම තායකත්ව මාර්ගය තුළ දී සම්පූර්ණයෙන් ප්‍රතික්‍රියා කිරීමක් සිදුවන බව ය. ඔවුන්ට අනුව අවසාන වශයෙන් කිව හැකිකේ හෙඳමනිය යන්න ලෙනින් සඳහා උපක්‍රමයක් (විෂ්ලේෂණය සඳහා) වූ බවත් ග්‍රාමස්ච්‍රි සඳහා නිෂ්පාවක් (දේශපාලනයෙහි) ලෙස තත්වභ්‍යතරකරණය වූ බව ය. කෙසේ ව්‍යව ද පොදුවේ සැලකීමේ දී හෙඳමනිය පිළිබඳ ග්‍රාමස්ච්‍රිගේ අදහස් වඩා පැහැදිලි ව ඔහුගේ සිරගත සටහන් තුළ හදුනා ගත හැකි අතර මෙනිසා රැසියානු ආහාසය සහ සම්භාවය මාක්ස්වාදයෙහි ආහාසය තුළ හිඳිම්න් ඉතාලියානු සමකාලීන සමාජ දේශය පිළිබඳ ව ද වඩා තියුණු අවබෝධයක් සහිත ව මෙම අදහස් ඉදිරිපත් කරයි. මාක්ස් සහ ලෙනින්ගේ පන්ති සවිජාතිකත්වය පිළිබඳ අදහස වඩා සංවර්ධනය කිරීමක ලෙස හෙඳමනිය විශ්ලේෂණය කළ හැකි ය. ලෙනින් විසින් රැසියාවෙහි කමිකරු පන්තියට පන්ති සවිජාතිකත්වය පිටතින් එන්නත් කිරීම සඳහා විෂ්ලේෂණය තුළ පෙන්වා දෙන්නේ කමිකරු පන්තිය පරාරෝපණය වී තිබීම හේතුවෙන් පන්ති සවිජාතිකත්වයක් නොමැති අතර ම ඔවුන් වෙත අක්‍රේත ව්‍යාජ පන්ති සවිජාතිකත්වයක් බැවින් විෂ්ලේෂණය පත්‍රයක කාරුණිකය වන්නේ ඔවුන් වෙත පිටතින් මෙම පන්ති සවිජාතිකත්වය ඇති වේ (Marx සහ Engals, 1888). මේ අනුව මාක්ස්වාද භාවිතයෙහි පැවති (පැවති) සීමා අතිකුමණය කරමින් ග්‍රාමස්ච්‍රි විසින් හෙඳමනිය සම්බන්ධයෙන් දේශපාලනික, බුද්ධිමය සහ සඳාවාර තායකත්වය යන කොටස් එකතු කරයි.

හෙඳමනිය පිළිබඳ සාකච්ඡාවේ දී Gundogan (2008) මෙන් ම Lves (2004) තව දුරටත් පුළුල් වශයෙන් පෙන්වා දෙන්නේ හෙඳමනිය යන්න ප්‍රතියමාන වන්නේ බලහත්කාරය හෙවත් ආධිපත්‍යායන් සහ බාහිර බුද්ධිමය සහ සඳාවාරාත්මක දිගාවන් තුළිනුත් ලෙස ය. මේ නිසා ම හෙඳමනිය පිළිබඳ වහා ගැනීමේ දී පළමු ව ආධිපත්‍යාය ස්වරුපය සහ ඒ වටා වූ සඳාවාර සහ බුද්ධිමය දිගාවන් දිගාගත විය යුතු බව ග්‍රාමස්ච්‍රි අවධාරණය කරයි (Gramsci, 2000). මින් පෙනී යන්නේ යම් පන්තියක් මත හෙඳමනිය පවතිනවා නම් ඔවුන් විසින් මතවාදීමය ආධිපත්‍යය මෙන් ම කුඩා ප්‍රමාණයක බලහත්කාරය ද පවත්වාගෙන යා යුතු බව ය. එහත් මෙහි දී අවධාරණය කළ යුතු වැදගත් කාරණයක් තිබේ. එනම් ග්‍රාමස්ච්‍රි හෙඳමනිය සම්බන්ධයෙන් සියලු කාල සහ අවකාශ සඳහා වලංගු වන තනි නිර්වචනයක් ලබා නොදුන් බව ය. හෙඳමනිය යන්න ග්‍රාමස්ච්‍රිට අනුව සත්‍ය වශයෙන් ම බහුමානිය සංකල්පයකි. එමගින් තුදෙක් සමාජ කණ්ඩායමක දේශපාලන තායකත්වයක් පමණක් අගවනු නොලබන තමුත් උපස්කම්භක කණ්ඩායමේ හෝ කණ්ඩායමක, සන්ධානයක උපායමාර්ග පෙන්වා දෙයි. එකත්ත්වයෙහි සහ බලහත්කාරයෙහි සහළේවනය බලයෙහි මූලධාරීමක යන්තු ගාස්තුය ලෙස ද, සංස්කෘතික ජීවීතයෙහි දැජ්ටිවාදීමය හු දැරුණයෙහි පිළිසැකසුමක් ලෙස ද, සඳාවාර සහ විශ්වීය දේශපාලන ව්‍යාපෘතියක ප්‍රකාශනය සහ ගොඩනැගුම ලෙස ද, ප්‍රකාශි අධ්‍යාපනික සම්බන්ධයක් සහ සවිජාතිකත්වයෙහි සඳාවාර

අන්තෝතියේ ග්‍රාම්ස්ක්විගේ “හෙජමනිය හෙවත් ආධිපත්‍ය” සංක්‍රාමය පිළිබඳ විවාරණ්‍යක්

මෙන් ම බලහත්කාරයෙහි වෙනස්වීමක් ලෙස ද හෙජමනිය යන්න විග්‍රහ කරයි (Gramsci, 2000). සම්භාවා මාක්ස්වාදය පිළිබඳ විවේචනාත්මක දෑශ්‍රීයකින් ග්‍රාම්ස්ක් දක්වන්නේ මාක්ස්ගේ ආර්ථික නියතිවාදය, පදනම සහ උපරි ව්‍යුහය අතර සබඳතාව වචා යාන්ත්‍රික ස්වරුපයක් පෙන්නුම් කරන බව සි (Gramsci, 2000). මෙයි කාරණය සම්බන්ධ ව ග්‍රාම්ස්ක් දෙවන ජාත්‍යන්තරයෙහි මාක්ස්වාදීන් සමඟ තිරන්තර ගැටුමක් පවත්වාගෙන තිබේ (වාමින්ද, 2019). මේ හේතුවෙන් යාන්ත්‍රික වටහා ගැනීම වෙනුවට පුළුල් බහුමානීය සහ සංයුත්ක් වටහා ගැනීමක් තුළ හෙතෙම සිය න්‍යායික සූත්‍රගතකරණය සිදු කරයි. මේ අනුව හෙජමනිය යනු අධිකාරිත්වය සහ එකතුවය හෙවත් සඳාවාරමය කැමැත්ත යන ද්විත්වයෙහි එකතුවක් ලෙස ග්‍රාම්ස්ක් පෙන්වා දෙන අතර හෙජමනිය යන්න පුදෙක් ම සඳාවාර දේශපාලන ප්‍රපාලයක් ලෙස ග්‍රාම්ස්ක් විසින් පෙන්වා නො දෙයි. ඒ වෙනුවට ඔහු යෝජනා කරන්නේ හෙජමනිය දේශපාලන ප්‍රපාලයක් මෙන් ම ආර්ථික ප්‍රපාලයයක් ද ලෙසිනි (Gundogan, 2008).

ග්‍රාම්ස්ක්විට අනුව හෙජමනිය යනු ස්වාභාවික දෙයක් හෝ යම් පන්තියක් හෝ ජන කණ්ඩායමක් මත නෙස්සරුගික ව පිහිටන්නක් නො වේ. එය ආරෝපණය කරන ලද යමක් වන අතර ම එය සමාජ පදනම දක්වා ම මුල්බැස ගෙන තිබේ (Lves, 2004; Dunn et al., 1994; Gundogan, 2008). මේ අනුව යම් ජන කණ්ඩායමක් හෝ සමාජ පන්තියක් තමන් මත ආධිපත්‍ය හෙවත් හෙජමනිය සේපාපිත කරගැනීම සඳහා ස්වයං පරිවර්තනයකට ලක් වීමට සිදු වෙයි. එම පරිවර්තනයෙහි අදියර තුනක් හඳුනා ගත හැකි ය.

1. ආර්ථික ස්ව-අහිලාජයන් පදනම් කරගත් ගොනුවීම්වල (Economic – Corporate) අදියර. මේ අදියරේ දී පුද්ගලයන් තම ආර්ථික ස්ව-අහිලාජ ඉටු කර ගැනීම සඳහා සංවිධානාත්මක ක්‍රියාකාරිත්වය වටහා ගනී.
2. තම අහිලාජවලට සමාන්තර අහිලාජ ඇති සේසු කණ්ඩායම් සමඟ සහයෝගීත්වයක් ගොඩ තා ගැනීමේ උත්සාහයක් හට ගනී.
3. අදාළ සමාජ කණ්ඩායමේ අහිලාජයන් සේසු සමාජ කණ්ඩායම් විසින් ද ස්වකීය පොදු ලෝක දැක්ම ලෙස ස්විකරණය කොට බාරගනු ලබන වචාත් වර්ධනීය තත්ත්වය (Hoare සහ Sperbe, 2016; වාමින්ද, 2019; Gundogan, 2008).

මෙහි දී වචා වැදගත් කරුණ වන්නේ ඉහත දෙවන අදියරේ සිට තෙවන අදියරය දක්වා එනම් තම කණ්ඩායමේ පොදු ආර්ථික අහිලාජ සේසු සමාජ කොටස්වල පොදු අහිලාජ, පොදු ලෝක දැක්ම බවට පත් කරගැනීමට යම් පන්තියක්, බලය සහිත පිරිසක් අසමත් වන්නේ නම් ඔවුන්ට හෙජමනික තත්ත්වයක් ගොඩනා ගැනීමට නොහැකි වීම සි. Mayo (2015) ග්‍රාම්ස්ක්විගේ රවනා ඇසුරු කරමින් දක්වන්නේ ග්‍රාම්ස්ක් (1926) සිය “දකුණේ ගැටුලුවෙහි සමහර පැතිමාන” නම් ලිපියෙහි පෙන්වා දෙන්නේ කමිකරු පන්තියට හෙජමනික වය හැක්කේ ද, පාලක පන්තිය වය හැක්කේ ද පුදෙක් ම ඔවුන් විසින් සිය ස්වයං-ආර්ථික අහිලාජ මැඩිප්‍රවත්වා දුප්පත් ගැමියන් සහ දකුණේ බුද්ධිමතුන් දිනාගත හොත් පමණක් බව සි. Gundogan (2008) මෙන් ම Lves (2004) වැඩිදුරටත් පෙන්වා දෙන්නේ මෙම තෙවන අදියර වන විට එය ගේලිය තත්ත්වයක් දක්වා වර්ධනය වී තිබේ දෙන්නේ මෙම තෙවන අදියර වන විට එය ගේලිය තත්ත්වයක් දක්වා වර්ධනය වී තිබේ දෙන්නේ මෙම තෙවන අදියර වන විට එය ගේලිය තත්ත්වයක් දක්වා වර්ධනය වී තිබේ.

ව්‍යාපාරයක් ගොඩනැගීමට ග්‍රාමිස්ව් උනන්දු වන අතර ඒ ව්‍යාපාරය සඳහා වියුරින්හි මහල් නිවාසවල කමිකරුවන්, සාදිනියාවේ ගොවීන්, මධ්‍යම ඉතාලියෙහි කුඩා කඩ හිමියන්, නේපළංස්හි කමිකරුවන් හා මුළුනගේ හාර්යාවන් ඇතුළු පුළුල් ජන කණ්ඩායමක් මේට අන්තරුහුණය කර ගැනීමේ උවමනාව ග්‍රාමිස්ව් පෙන්වා දී තිබේ. මුළුනගේ නානාප්‍රකාර අහිලාඡ එක පොදු අහිලාඡයක් වෙත කේත්දැගත කරමින් එක ලෝක දාෂ්ටේයක් ගොඩනැගීම සහ ඒ ඔස්සේ සාමුහික එකත්වය යන්න නිර්මාණය කිරීමේ වැදගත්කම ද ග්‍රාමිස්ව් මෙහි දී අවධාරණය කරයි. හෙඳමනිය සඳහා හැමවිට ම මෙම පොදු අහිලාඡ සහ පොදු එකත්තාව වැදගත් වේ. මෙහි දී සම්භාව්‍ය මාක්ස්වාදී රාමුවෙන් ඔබ්බට යමින් ස්ත්‍රීය, සමාජ නිර්-ප්‍රහුන් යන සකල බලමුළු විජ්‍රලිය ව්‍යාපාරය වෙත අන්තරුහුණය කිරීම සම්බන්ධ ව ග්‍රාමිස්වියානු අදහස්වල පවතින ඉදිරිගාමිත්වය ප්‍රශ්නසනිය වේ. මේ සම්බන්ධ ව Hoare සහ Sperber (2016) දක්වන්නේ ග්‍රාමිස්විගේ හෙඳමනිය සම්බන්ධ අදහස්වල මෙම මූල්‍ය කොන්දේසී ඉතා පරෙස්සමෙන් වෙන් කිරීම අවශ්‍ය බව ය. “පාරිසරික සංගතතාව” යන්නෙන් ග්‍රාමිස්ව් අදහස් කරනුයේ එක්තරා විශේෂීත ආර්ථික අහිලාඡ වෙත යොමු වූ කණ්ඩායම් අරමුණු සම්බන්ධ ව යි. Mayo (2015) ට අනුව පන්ති සවියානිකත්වයෙහි වෙනස් වීම අත්‍යවශයෙන් ම ඉල්ලා සිටින්නේ පාරිසරික-සංගතතාව වෙතින් සඳාවාර-දේශපාලන සැලසුම් වෙතට අනුරුප වීම සඳහා ය. ග්‍රාමිස්ව් මෙම ක්‍රියාවලිය මත්වීද්‍යාත්මක මෙන් ම දේශපාලනික වශයෙන් ද දිකින අතර එය catharsis ලෙස හඳුන්වයි. එය ඇරිස්ටෝවල්ගේ පොයේරික්ස් (335 BCE) ග්‍රන්ථයෙන් ලබාගත් පදයකි. ග්‍රාමිස්ව් මෙම වෙනස දුටුවේ එක්තරා දුර්ලහ තීවු වෙනස්කමක් ලෙස වන අතර මෙම ක්‍රියාවලියෙහි මාත්‍යකාව තුදෙක් තනි පුද්ගල හෝ කණ්ඩායම් අහිලාඡයන්ගෙන් ඔබ්බට අනෙකුත් සමාජ කණ්ඩායම් සහ පුද්ගල අහිලාඡ දිනා ගැනීම දක්වා ගමන් කරන ලෙස ය. ග්‍රාමිස්ව් (1999) මෙය සාරාංශගත කරනුයේ දනපති පන්තියේ සාමාජිකයින් ඔවුන් විසින් ම සඳාවාර රාජ්‍යයක් ගොඩනැගීමට සහ පාලනය කිරීමට මෙවැනි ක්‍රියාවලියක් මගින් ම සුදානම් වන බව ය. තව ද ග්‍රාමිස්ව් විසින් සඳාවාර-දේශපාලනය යන්න හාවිත කරනුයේ පාරිසරික-සංගත අරමුණු ගේලිය වශයෙන් එක කණ්ඩායමක අරමුණුවල සිට තවත් කණ්ඩායමක අරමුණු වෙත විපරිවර්තනය වීමේ මොංහාතක් හැඳින්වීම සඳහා යි. එසේ ම විශේෂයෙන් මෙම කණ්ඩායම් ගක්තිමත් හෙඳමනික කණ්ඩායමක උපස්ථිතික සම්බන්ධතාවක් සඳහා තැගී සිටිය හැකි ලෙස යි.

Boothman (2008) දක්වන ආකාරයට හෙඳමනිය පිළිබඳ සංකල්පය කේත්දැගත වන්නේ ග්‍රාමිස්විගේ සිවිල් සමාජය පිළිබඳ සංකල්පයෙහි වන අතර ග්‍රාමිස්විගේ හෙඳමනිය පිළිබඳ අදහස පදනම් වන්නේ මාක්ස්ගේ “ව්‍යාජ සවියානිකත්වය” පිළිබඳ සංකල්පය මත ය. එනම් අදාළ රාජ්‍යයෙහි පාලන පිරිස සමාජ ව්‍යුහය තුළ සිය නිර්-ප්‍රහු ස්ථානගතවීම සම්බන්ධයෙන් දාෂ්ටේවාදීමය අන්ධාවයක් පවතී. මෙම ව්‍යාජ සවියානිකත්වයට ස්ත්‍රීවන්ත වන්නට පාලන පන්තින්හි දාෂ්ටේවාදීමය සැකැස්මෙහි සැබැඳු සවියානිකත්වය වසන් වී තිබේ. මේ තිසා ම එය එක්තරා ආකාරයකට අධ්‍යාපනික ක්‍රියාවලියක් බව දක්වන Mayo (2015) අපගේ අවධානය යොමු කරවනුයේ හෙඳමනිය යනු තුදෙක් අධිපති කණ්ඩායමේ පාලනය කිරීමේ උපකරණයක් හෝ නිර්-ප්‍රහු කණ්ඩායම් මත ආධිපත්‍යය පැතිරවීමේ උපකරණයක් ම පමණක් තොට එය සිය අධිපතිත්වය (අධිපතින්වය) සහ පාලනය පිළිබඳ අධ්‍යාපනය ලබා ගැනීමේ උවමනාවක් ඇති පාලක පන්තියේ අමේක්ෂාවක් ද වන බව යි. හෙඳමනිය

අන්තේතියේ ග්‍රාමිස්විගේ “හෙජමතිය හෙටත් ආධිපත්‍ය” සංකල්පය පිළිබඳ විවාරණ්මක විශ්ලේෂණයක්

සම්බන්ධ මෙවැනි අදහසක් ස්ත්‍රී-පුරුෂ සම්ජ්‍යාවීය පැතිකඩ මස්සේස් යම්බෝ Budgeon (2014) පෙන්වා දෙයි. හෙජමතියෙහි පවතින විශේෂත්වය වන්නේ ද පාලිත පිරිස විසින් තමන් පාලන වනවා ද යන්න පවා නොදැන පාලනයට ලක්වීම සහ එකී පාලනයට සහාය දැක්වීම ය. මෙම තත්ත්වය ඇති වීම කෙරෙහි පාලන තත්ත්වය හොඳවන පිරිස විසින් දූෂ්ච්‍රවාදීමය වශයෙන් පාලිත පිරිස වෙත ගෙන යන බලය ඉතා වැදගත් වෙයි. ලුවී අල්තුර් ග්‍රාමිස්විගේ මෙම අදහස් පිළිබඳ සලකම්න් පෙන්වා දෙන්නේ “දූෂ්ච්‍රවාදය යන්නට හොතික පැවැත්මක් ඇත යන්න යි” (වාම්න්ද 2019). එනම් තමන් පාලන වන බව වත් නොදැනෙන තරමට පාලන වීම ව්‍යුහගත වී ඇති අතර ම එම බලය විසින් ගොඩ තගන සුජාතාභාවය නිලන (නිලන) යමක් බවට පත්ව තිබේ. මෙනිසා ම දූෂ්ච්‍රවාදය යන්න සවියුතික තලය අතික්‍රමණය කොට අවියුතික තලය වෙත ලැබා වෙයි. මෙම ප්‍රගත්වීම විසින් පාලිතයා තව දුරටත් පාලනයට යටත් වීම මතු නොව එකී පාලනයට කැමැත්තෙන් සඳාවාරමය අරුතින් පාලනයට ලක්වීම දක්වා ස්ථානගත කරයි. හෙජමතියෙහි ඒරුන්තයින් වන්නේ බුද්ධිමත්තුන් ය. ඔවුනගේ කාර්යභාරය වන්නේ හෙජමතිය සහ සාමාන්‍ය බුද්ධියෙහි විප්ලවයෙහි සම්පාද වීම පවත්වාගෙන යාම ය (Gramsci, 1999). මේ නිසා ම හෙජමතිය යන්න අත්‍යවශයෙන් ම එක්තරා අධ්‍යාපනික සම්බන්ධයක් බව අපට හඳුනා ගත හැකි ය.

Boothman (2008) දක්වන්නේ ග්‍රාමිස්වියානු ඇග්‍රුම තුළ හෙජමතිය යන්න බුද්ධිමය සහ සඳාවාර නායකත්වයෙහි ක්‍රියාවලියක් හරහා ආධිපත්‍යයට විෂය වන හෝ නිර්-පුහු කණ්ඩායම පාලක පන්තියේ ආධිපත්‍යයට යටත් වීමත් එමගින් ඔවුනගේ ම ආධිපත්‍යය දියකර හැරීම හැදින්වීම සඳහා බලහත්කාරී හෝ එකගතත්වය මත පදනම් ව තම අප්‍රධාන/බල රහිත ආස්ථානය පිළිගැනීම සිදුවන බව ය. එනම් මෙය අපට විග්‍රහ කළ හැක්කේ නිර්-පුහු කණ්ඩායම විසින් සමාජ ව්‍යුහය තුළ සිය දෙවන තැනෙ, බල රහිත භුමිකාව දෙන ලද්දක් ලෙස බාර ගැනීම යන්න යි. ඒ සඳහා බුද්ධිමය සහ සඳාවාරමය නායකත්ව ක්‍රියාවලියකට ඔවුන් හාන්තය වීමත් එමගින් තවදුරටත් විපරිවර්තනයට ලක්වන ඔවුනගේ පොදු විශ්වාස සහ පිළිගැනීම හරහා පාලක පන්තියෙහි හෙජමතිය ස්ථාපනය වෙයි. නිදුසුනක් ලෙස ස්ත්‍රී-පුරුෂ සම්ජ්‍යාවීය අගයන් සහ ප්‍රතිමාන නියත වශයෙන් ම ස්ත්‍රීයට සහ පුරුෂයාට සමාජයක වෙනස් ස්ථාන ද්විත්වයක් ලබා දුන්න ද ස්ත්‍රීය කෙරෙහි බලපාන මෙම අසාධාරණ ව්‍යුහය දෙන ලද්දක් ලෙස ස්ත්‍රීන් සහ පුරුෂයින් විසින් පොදුවේ පිළිගැනෙයි. එය සමාජයෙහි පොදු විශ්වාසයක් බවට පත්වෙමින් සමාජානුයෝගන ක්‍රියාවලිය හරහා ඉදිරි පරමිපරාවලට ද සම්ප්‍රේෂණය වෙයි. මෙම තත්ත්වය කෙරෙහි ස්ත්‍රී-පුරුෂ සම්ජ්‍යාවීය (සම්ජ්‍යාවීය) හෙජමතික ස්වර්පය බලපැමි කරන බව විශ්ලේෂණය කළ හැකි ය. Mayo (2015) දක්වන්නේ තමා පොදුගලික ව උනන්ද වන්නේ හෙජමතියෙහි වඩා විස්තීරු සංකල්පය සම්බන්ධ ව බව යි. එනම් එකගතත්වය, බලහත්කාරය/මරුදනය යන්න යි. මන්ද එය ග්‍රාමිස්විගේ “අඛණ්ඩ රාජ්‍ය” සමග ඉතා කිවිවෙන් ගමන් කරයි. සියලු සර්වග්‍රාහී රාජ්‍යවල එක ම අවස්ථාවෙහි මරුදනයෙහි සහ එකගතත්වයෙහි පැතිමානවල සංයුත්ත තත්ත්වයක් පවතින අතර මෙම පැතිමාන අතර විශේෂනය විසින් ග්‍රාමිස්වි සඳහා ද ස්වයං-ගවේෂණමය අදහසක් ඇති කෙරීණි. අල්තුසර් උපවමින් වාම්න්ද (2019) දක්වන්නේ යථාර්ථය තුළ මෙම ද්විත්වය එකිනෙකින් වෙන්කළ නොහැකි අතර ම ඊට හෙතුව වන්නේ, සියයට සියයක් ම අවරෝධන යාන්ත්‍රණයක් (Repressive Apparatus) නොමැති අතර ම සියයට සියයක් මතවාදී යාන්ත්‍රණයක් ද (Ideological Apparatus)

නොමැති බව සි. එම ද්විත්වය විසින් එකිනෙකාගේ පැවැත්ම සළුල කරන බව විශ්ලේෂණය කළ හැකි ය. මෙම සබඳතා පිළිබඳ ස්ත්‍රීවාදී දැඡ්‍රේයකින් සලකා බලන කළ ද හෙත්මනියෙහි පවතින අපෝජක ස්වභාවය හඳුනා ගත හැකි ය. එනම් ස්ත්‍රී-පුරුෂ සම්ජාවීය සබඳතා හරහා බොහෝ සමාජවල පුරුෂාධිපත්‍යමය රාමුවක් ස්ථාපිත කොට තිබේ. එහෙත් අදාළ රාමුව කිසිදු විටෙක සියයට සියයක් මරදනය මගින් ක්‍රියාත්මක නොවන අතර ම එම මරදනය වසන් වන ආකාරයෙහි මත්පිට තුළ ගැබේ උත්කර්ෂයට නැංවීමක් ද පවතී. උදාහරණයක් ලෙස මාත්‍රාවය යන්න අතිශය විශාල වශයෙන් ආසියාතික සමාජ තුළ උත්කර්ෂයට නැංවෙන අතර ම “ලේ කිරී වන්නේ සෙනෙහස නිසා ය” වැනි ව්‍යවහාරික දැනුම මගින් මෙම උත්කර්ෂයට නැංවීම සෞන්දර්යකරණය කොට ද තිබේ. එහෙත් අදාළ උත්කර්ෂයට නැංවීමට මෙමිටින් දරුවා පිළිබඳ වගකීම සහ ගහස්ත කාර්යය යන්න ස්ත්‍රීය කෙරෙහි අසාධාරණ ලෙස එකට සම්බන්ධ කොට තිබේ; ස්ත්‍රීයගේ වගකීමක් කොට තිබේ. පුරුෂයා මෙන් ම ස්ත්‍රීය මෙම තත්ත්වය දෙන ලද්දක් ලෙස බාර ගැනීම හරහා ස්ත්‍රී-පුරුෂ සමාජභාවය සහ පුරුෂාධිපත්‍ය විෂයෙහි පවතින හෙත්මනික ස්වරුපය තිබූ යමක් බවට පත්ව ඇත්ව පෙන්වා දිය හැකි ය.

ගුණසිංහ (2011) පෙන්වා දෙන ආකාරයට යම් සමාජ පන්තියක් උච්චමනාවට වඩා බලහන්කාරය හෝ මරදනය දියත් කරන්නේ නම් එහි හෙත්මනික ස්වරුපයකට වඩා ඇත්තේ “මරදන තන්තුයක්” වේ. Gramsci (1999) ට අනුව එවැනි පාලන තන්තුයක බලය ඉතා කෙටි කාලීන වන අතර එට විරුද්ධ ව සමාජ කණ්ඩායම් නැගී සිටීමේ ප්‍රවණතා මතු වීමේ වැඩි ඉඩක් පවතී. මන්ද එම මරදනය ඉතා ම පෙනෙන සහ දැනෙන සුළු දෙයක් බැවිනි. නිදසුනක් ලෙස තවදුරටත් Gramsci (1999) දක්වන්නේ කැමැත්ත සහ බලහන්කාරය අතර කෙනෙකුට හඳුනාගත හැකි තුන්වන යෙදුමක් ඇති බව සි. එනම් දුෂ්ඨය හෝ ප්‍රෝඩ්ඩ් සි. ග්‍රාමිස්ටිට අනුව බලයෙහි මෙම ආකාරයන් විශේෂයෙන් මතු වී පෙනෙන්නේ එක්තරා විශේෂීත අවස්ථාවල දී එනම් හෙත්මනික කාසායුන් තවදුරටත් ව්‍යායාමය කිරීමට නොහැකි අවස්ථාවල දී ය. එසේ ම එවැනි අවස්ථාවක මරදනය ක්‍රියාත්මක කිරීම වඩා අවදානම් විය හැකි ය (Hoare සහ Sperber 2016). මෙනිසා හෙත්මනිය යනු කිසිසේත් ම සාප්‍ර බලහන්කාරය නොවන අතර භාඳ හෙත්මනික සැකැස්මක් වෙතින් මරදනය පිළිබඳ දැනුවත් ඉගි ලබා දීම දුලඛ වශයෙන් සිදුවන්නක් බව පැවැසිය හැකි ය.

මෙම තත්ත්වය ලංකාව ආගුයෙන් සලකා බැලීමේ දී 2015 මහා මැයිත්වරණ අවස්ථාව සුවිශේෂී ව සිහිපත් කළ හැකි ය. පැවතී පාලන තන්තුය පිළිබඳ කළකිරුණු බොහෝ පාර්ශ්ව විසින් මතු කළ ප්‍රබල කරුණක් වන්නේ අදාළ පාලන තන්තුය රෙජ්මයක් දක්වා වර්ධන වී ඇති බවත් මරදනය යන්න එහි ප්‍රමුඛ උපකරණය බවත් ය. එනිසා ම එම තත්කාලීන පාලනය විසින් යුද්ධ ජයග්‍රහණය හරහා ගොඩනගා ගත් හෙත්මනිය එහි හෙත්මනික ස්වරුපය වෙතින් ගිලිහෙමින් මරදනය වෙත වඩා ලං ව ක්‍රියාත්මක වීම හරහා බලය අනිමිවීම දක්වා ගමන් කළ බව විශ්ලේෂණය කළ හැකි ය. මන්ද සහයෝගීත්ත්වය සහ සඳාවාරය මත මෙන් ම මරදනය මත ගොඩනැගිය යුතු ව තිබු අදාළ හෙත්මනිය පෙන්වාත් යුද්ධ වකවානුව තුළ වර නැගුණේ මරදනය වෙත වඩා සම්ප වෙමිනි. මෙනිසා ම යම් නායකයෙකුට හෝ පාලන ක්‍රියාත්මක හෙත්මනික වීමට නම් අදාළ පාලනයෙහි පවතින මරදනය සහ සඳාවාරමය එකත්ත්වය පිළිබඳ තාර්කික සහ දේශපාලනිකමය ගණන් තැබීමක් අත්‍යවශ්‍යයෙන් ම පැවැසිම අතිශයෝගීත්ත්වයක් නො වේ.

අන්තෝතියේ ග්‍රාමිස්විගේ “හෙපමතිය හෙටත් ආධිපත්‍ය” සංකල්පය පිළිබඳ විවාරණ්මක විශ්ලේෂණයක්

ග්‍රාමිස්වි විසින් මෙම අදහස් ඉදිරිපත් කරන ලද්දේ සමකාලීන ඉතාලියානු ප්‍රය්‍රේන අලභා බව ඉහත දි ද පෙන්වා දෙන ලදී. එම තත්ත්වය තුළ ඔහු කම්කරු ජනතාවගේ සටන් සඳහා දකුණේ ගොවිජනතාවගේ සහාය නොලැබීම පිළිබඳ ප්‍රය්‍රේනය සාකච්ඡා කරයි. එහි දි ග්‍රාමිස්වි පෙන්වා දෙන්නේ ඉතාලියේ උතුර සහ දැක්ණ වශයෙන් ප්‍රධාන බෙදුම්කඩිනයක් තිබූ අතර එහි දි ප්‍රාදේශීය බෙදීම අභ්‍යන්තරයෙහි වූ පාන්තික තත්ත්ව වෙත ගොවිජන දුරවලෝධය හරහා එනිහාසික හවුලක් නිර්මාණය වීමේ මග අවහිර වූ බව යි. ඒ වෙනුවට නිර්මාණය වී තිබුණේ ගොවි හවුලක් වන අතර එට ප්‍රතිවිරැද්‍ය ව කම්කරු පන්තිය විසින් අනෙකුත් පිඩිත කොටස් සහිත පෙරමුණු බලෘතියක් හෙටත් ප්‍රති-හෙපමතියක් නිර්මාණය කිරීමේ උවමනාව ග්‍රාමිස්වි විසින් අවධාරණය කෙරේ (Lves, 2004). ග්‍රාමිස්වි වැඩිදුරටත් දක්වන්නේ එසේ නියමාකාර හෙපමතියකින් තොර ව සිදුකරන විෂ්ලවය අක්‍රිය විෂ්ලවයක් (ග්‍රාමිස්වි අනුව සැංස විෂ්ලවයන් තොර විෂ්ලවයක්) බවට පත්වන බව ය (වාලින්ද, 2019 : Lves, 2004). මෙම අක්‍රිය විෂ්ලවය යන පදය ග්‍රාමිස්වි, Vincenzo Cuoco ගෙන් ලබාගත්ත ද ඔහු මෙය හාවිත කරමින් පෙන්වා දෙන්නේ අක්‍රිය විෂ්ලවය මගින් ජනතාවගේ ලෝක දැක්ම වෙනස් නොකරන බව ය. එනම් පුදෙක් යම් පන්තියක් බලය ලබා ගැනීම අක්‍රිය විෂ්ලවයක් වන අතර එම බලය තහවුරු කරගැනීම සඳහා සියලු පිරිස්වල ලෝක දැක්ම හැඩිගැස්වීමේ දාෂ්ටේවාදී කාර්යය අදාළ බලය සහිත පිරිස විසින් සිදුකළ යුතු ය (Lves, 2004). නොඳිසේ නම් එම පිරිසට හෙපමතික තත්ත්වයක් ස්ථාපනය කරගැනීමේ නොහැකියාවට සහ පසුව බලය අනිම් වීමට ද මුහුණ දීමට සිදුවන බව ග්‍රාමිස්විගේ අදහස් ආගුණෙන් උකනා ගත හැක. මෙනිසා ම ග්‍රාමිස්වි අවධාරණය කරන්නේ වැඩිකරන ජනතාවගේ හෙපමතිය ක්‍රියාකාරී විෂ්ලවයකින් ඉදිරියට පැමිණිය හැකි අතර එය අඛණ්ඩ හෙපමතියක් සහ සත්‍ය ජනත්‍යිය පොදුජන හාජාවක් බවට පත්විය යුතු බව ය. Riley (2011) දක්වන ආකාරයට හෙපමතිය ගොඩනගා ගැනීමට හා පවත්වාගෙන යාමට යම් සමාජ පන්තියක හෝ කණ්ඩායමක ලෝක දැක්ම සමාජයෙහි පොදු දැක්ම බවට පරිවර්තනය කිරීම සඳහා දරන බුද්ධිමය සහ සඳාවාර ප්‍රයත්නයක් තිබිය යුතු ය. ඒ අනුව පාලක පන්තියක හෙපමතිය වෙනස් කිරීම සඳහා ද දාෂ්ටේවාදී අරගලයෙහි අවශ්‍යතාව ග්‍රාමිස්වි විසින් වැඩිදුරටත් පෙන්වා දෙයි (Gramsci, 2000). එනම් දාෂ්ටේවාදීමය වශයෙන් සුජාත්‍යනාවය ලබා ගැනීම සහ එම සුජාත්‍යනාවය සමාජ පදනම් තුළ පොදුවේ ප්‍රතියමානවන තෙක් ම කිසිදු පාලන ක්‍රමයකට හෙපමතික තත්ත්වයක් වෙත ලිඟා වීමේ නොහැකියාවක් ඇති බව විශ්ලේෂණය කළ හැකි ය.

මෙම පොදු අනිලාජ නියෝජනය කිරීම සහ දාෂ්ටේවාදීමය සුජාත්‍යනාවය පිළිබඳ තව යුරටත් අදහස් දක්වන ග්‍රාමිස්වි ප්‍රංශ විෂ්ලවය තුළ “ජැකොබ්ලින්”ගේ හුමිකාව ගෙනහැර දක්වයි. එනම් හෙපමතිය නිර්මාණය වීම සඳහා පොදුජන අනිලාජ නියෝජනය වීමේ අවශ්‍යතාව පෙන්වා දෙන ග්‍රාමිස්වි දක්වන්නේ ජැකොබ්ලින් විසින් “අනාගත අපේක්ෂා නියෝජනය කරනු ලැබූ අතර” ප්‍රංශ දහනපති පන්තියේ පමණක් නොව සමස්ත ජාතියේ ම අනිලාජ එමගින් ආමත්තුණය සහ නියෝජනය වන ආකාරය යි. (Lves, 2004). ග්‍රාමිස්විගේ අදහස් සලකීම්න් Mayo (2015) පෙන්වා දෙන්නේ ග්‍රාමිස්විගේ හෙපමතිය යන පදය ප්‍රධාන සංකල්ප දෙකක් සමඟ සංකල්පීය ආගුයක් පවත්වාගෙන යන බව ය. එනම් “ජැකොබ්ලින්වාදය”(Jacobinism) සහ “ජාතික-ජනතා සාමූහිකය” (National-popular) සමඟ වන අතර එය අත්‍යවශ්‍යයෙන් ම ප්‍රතිවිරැද්‍ය වන සංකල්ප ද්වීත්වයක් ද පවතී.

එනම් “ආර්ථිකවාදය” (Economism) සහ “ආර්ථික-ගොනුවීම” (Economic-Corporatism) යන්න යි. මෙම දැනීම ඔස්සේ හෙඳමතිය අත්තවශයෙන් ම ආර්ථිකමය අධිපති (Economically Dominant) හෝ විහවාත්මක අධිපති (Potentially Dominant) නිෂ්පාදන විධියක් මෙන් ම එක්තරා මූලධාර්මික සමාජ පන්තින් (ධනපතින් හෝ කමිකරුවන්) වනු ඇත. එසේ නමුත් එම සංකල්පයේ සැබැඳු ස්වභාවය තම දේශපාලනික මාර්ගයෙන් පන්ති සහයෝගීත්ව සහ්යානයක් වෙත ආර්ථික පන්තින්ගේ අනිලාජ මත්තෙන් විස්තාරණය වීමක් බව දැක්වීය හැකි ය. එනම් එය ඩුදෙක් ආර්ථික අනිලාජ අනික්‍රමණය කිරීමකි. සිරගත සටහන් තුළ හෙඳමතියෙහි මෙම අර්ථය පවතින නමුත් එය ප්‍රධාන විධි දෙකක් ඔස්සේ නැවත පුළුල් ලෙස අවබෝධ කොටගත හැකි ය. පළමු ව, එය ඩුදෙක් කමිකරු පන්තියෙහි නායකත්වය හෝ එක්තරා මොහොතක් සඳහා ව්‍යවහාරික කර නොගන්නා නමුත් ඉතිහාසයෙහි කාල වකවානුවක අනෙක් පන්තිවල රීතින්/ පාලනයන් සඳහා ද භාවිත කරයි. දෙවනුව එය ගුණාත්මක ව විකරණය කිරීමක් දැකගත හැකි ය. එමගින් සමාන නිර්-පුදු කොටස් මත බලපෑවන්වන හෙඳමතිය සංස්කෘතිය, සඳාවාරය සහ දාෂ්ටේවාදී නායකත්වය අදහස් කිරීම සඳහා පෙනී සිටිය. ඉහත දක්වන ලද අරුතින් හෙඳමතිය (කාගේගේ සඳාවාරමය-දේශපාලනය (ethico-political) මැදිහත්වීම හරහා ග්‍රාමස්වී මෙම අරුතින් හෙඳමතිය යන්න නිර්මාණය කරයි) යන්න අර්ථ දක්වන්නේ නව ආකාර දාෂ්ටේවාදී භූමියක සැකැස්මක් වන අතර එය දේශපාලන, සංස්කෘතික සහ සඳාවාර නායකත්වයකින් මෙන් ම අනුමැතියකින් ද සමන්විත වේ.

ග්‍රාමස්වී ඉතා පැහැදිලි ව පෙන්වා දෙන්නේ ආධිපත්‍යමය පුදුන් විසින් රාජ්‍ය එමෙන් ම ජනප්‍රිය සංස්කෘතිය, ජන මාධ්‍ය, අධ්‍යාපනය සහ ආගම මගින් බලන්කාරය සම්බන්ධ ඔවුන්ගේ සේවානයට අදාළ ව උපකාරවන දාෂ්ටේවාදයක් ගොඩනගන බව ය. මේ නිසා ග්‍රාමස්වී විසින් හෙඳමතිය යන්න අර්ථ දක්වන්නේ සමාජයෙහි නිර්-පුදු කණ්ඩායම මත ආධිපත්‍යධාරී කණ්ඩායම විසින් ක්‍රියාත්මක කරන පාලනයෙහි ආකාරයක් ලෙස ය (Boothman, 2008). ග්‍රාමස්වීගේ හෙඳමතිය පිළිබඳ සාකච්ඡාව ඒක රේඛිය ව ඉදිරිපත් කිරීම අපහසුවන්නේ ඔහු ඒ පිළිබඳ ගොඩනගන දැනුම සහ භාවිතය සංකීරණ සහ සාකල්‍ය තුරුවක් ගන්නා බැවිනි. එබැවින් ලිපිය තුළ මෙතෙක් දැක්වූ කරණු බහුවිධ මානයක් ඔස්සේ විශ්ලේෂණාත්මක ව ඉදිරිපත් කර ඇත.

කෙසේ නමුත් ග්‍රාමස්වීගේ හෙඳමතිය පිළිබඳ ඉදිරිපත් වී ඇති විවේචන ගැන අදහස් දක්වන Hoare සහ Sperber (2016) හෙඳමතිය පිළිබඳ සංකල්පය ආකාර ද්විත්වයකට බණ්ඩනය කොට දක්වයි. ඔවුන් තරක කරනුයේ දේශපාලනික සැදුමක් (පන්තිමය නියෝජනයින් වැනි) ඇතුළත තනි හෙඳමතික මුළු ගොඩනගන බවත් සියලු ම තනි පුද්ගල සහ කණ්ඩායම් අනිලාජ සම්පූර්ණ වශයෙන් සහ්යානකරණ ක්‍රියාවලිය හරහා ගොඩනැගැ ඒවා බවත් ය. තව ද නායකත්වය පිළිබඳ Laclau සහ Chantal (1992) දක්වන්නේ ග්‍රාමස්වීට අනුව සැම හෙඳමතික ගොඩනැගීමක තනි එක් එක්සත් කිරීමේ මූලධැරුමයක් පවතින බව ය. එය මූලික පන්තියක් පමණක් විය හැකි ය. මෙම අදහස ප්‍රතික්ෂේප කරන Hoare සහ Sperber (2016) දක්වන්නේ හෙඳමතිය කණ්ඩායම්වල සම්මේලනයක් ලෙස හෝ දේශපාලනයෙහි පරමාද්‍රාභී තත්ත්වයක් ලෙස ය. එසේ ම විශ්ලේෂණයෙහි සහ උපායමාර්ගවල උපකරණයක් ලෙස ය. තව ද ඔවුන්ගේ භාවිතය තුළ හෙඳමතිය යන්න වඩා පුළුල් අර්ථයෙන් සමකාලීන සමාජ ව්‍යාපාර පිළිබඳ වටහා ගැනීම

අන්තෝතියේ ග්‍රාමිස්විගේ “හෙජමතිය හෙටත් ආධිපත්‍ය” සංකල්පය පිළිබඳ විවාරණ්‍යක්

සඳහා හාවිත කරන අතර ම දනවාදයට විරැදුෂ්‍ය අරගලය සඳහා එය සම්බන්ධ කරගනු ලබයි. එයට හේතුව වන්නේ මූලික ව ඔවුනගේ උනන්දුව මාක්ස්වාදයෙන් ඔබවට ගමන් කරන බැවිනි (Hoare සහ Sperber, 2016). හෙජමතිය සහ එහි හාවිතය පිළිබඳ වැඩි සැලකිල්ලක් දක්වමින් Mayo (2015) පෙන්වා දෙන්නේ තමා විසින් මෙම සංකල්පය අර්ථකරණය කිරීමට කුමති වන්නේ, වඩා ම නොදින් සංවිධානය වූ තත්ත්වයක්, ගොඩනගන ලද විශේෂිත සමාජ යථාර්ථයක්, සහ එම යථාර්ථය විසින් උදෙක් ම එක විශේෂිත සමාජ කණ්ඩායමක අහිලාජ වෙත සිය කොන්දේසිමය එකත්වයෙන් සහාය දීම සිදුවන බව ය. Mayo (2015) තවදුරටත් තර්ක කරනුයේ හෙජමතිය තුදෙක් සංයුතක් වන්නේ දාෂ්ට්‍රිවාදීමය බලපෑමක හෝ තරගකාරිත්වයකට පමණක් නො ව එය “හාවිතයෙහි සහ අපේක්ෂාවෙහි සමස්ත පද්ධතියක් ලෙස ය.

හෙජමතිය පිළිබඳ ග්‍රාමිස්වියානු අදහස් සහ පොදුවේ ග්‍රාමිස්විගේ අදහස් සම්බන්ධ ව විවේචන එල්ල කරන කණ්ඩායම අතුරින් පැන නගින ප්‍රධාන විවේචන කිහිපයක් Lears (1985) පෙන්වා දෙයි. ඔහුට අනුව සමහර විවාරකයින් ග්‍රාමිස්වි වෙත දක්වන එක් විවේචනයක් වන්නේ හෙජමතිය යන්න “අසතොයක්ෂණය කළ නොහැකි උපන්‍යාසයක්” යන්න සි. නමුදු දාඩ් විද්‍යාවන්හි ආකාරයට ම “උපන්‍යාස අසතොයක්ෂණය” යන්න සමාජය විද්‍යාවන්ට අවශ්‍ය ද යන්න පිළිබඳ තරමක් ගැටුපු සහගත නොවන්නේ ද යන්න විමසා බැලිය යුතු වේ. Aileen Kraditor උප්‍රටමින් Lears (1985) තවදුරටත් පෙන්වා දෙන්නේ ඇය ආකාර දෙකකින් ග්‍රාමිස්විගේ අදහස් වෙත විවේචන එල්ල කරන බව ය. පළමු ව ඇය තර්ක කරන්නේ 1880-1917 කාලය “තැකි ගන්නා කාලයක්” සහ මහා පරිමාණ කාර්මික ඒකාබද්ධ කිරීම විසින් පැවති බලපෑම කිරීම වර්ධනය කළ නමුත් එකල සංස්කෘතික හෙජමතියක් හාවිතයෙහි යෙදුවෙයි නාති බව ය. මෙම විවේචනය එක්තරු අතකින් සත්‍ය නමුත් ග්‍රාමිස්වියානු දාෂ්ට්‍රියෙන් දහනම වන සියවස අගහාගය පිළිබඳ අදහසට එය සංගත බව Lears (1985) වැඩි යුත් පෙන්වා දෙයි. ඇයගේ අනෙක් විවේචනය වන්නේ, හෙජමතිය එකත්වයෙහි තේමාව සම්බන්ධ විවෘතයන්ට සම්බන්ධ වීම සි. ඇය තර්ක කරන්නේ, ගුම්කයින් විසින් පොදුගැලීක පරිදිය තුළ ස්වාධීපත්‍යය තුවමාරු කරමින් වැඩිහිටි අවමානුෂකරණය (පුද්ගලයා යාන්ත්‍රික කිරීම) පිළිගැනීම තේරාගත් බව සි. ග්‍රාමිස්වි විසින් වැඩිකරන ජනතාවගේ ආර්ථික අහිලාජවලට මත්තෙන්, ඔවුනගේ විත්තවේගමය සහ ආධ්‍යාත්මික අහිලාජ වඩා බරපතල ව පවතින බව තීරණය කර තිබුණ නමුත් ගුම්කයින් සැබැවින් ම රඳුණේ සමාජවාදී උච්චතා සහ ඉල්ලීම නොඇසෙන මානයේ ය. මෙනිසා ම ගුම්ක ප්‍රජාව පිළිබඳ ග්‍රාමිස්වියානු පුරෝක්පත්‍යය සැබැ සමාජ දේහය තුළ එයාකාරයෙන් ම සිදු නොවීම නිසා ග්‍රාමිස්වි විවාරකයින් අතර විවේචනයට පාතු වේ. Lears (1985) අනුව ග්‍රාමිස්වි විසින් බලපත්කාරයෙහි විවිධාකාර ප්‍රවර්ග (රකියා වියුක්තියට ඇති හය) නොසලකා හැර ඇති නමුත් එය බලපත්කාරය සහ එකත්වය යන ද්වී බැවිය සැකැස්ම පැවතිය හැකි අතර ම සමහර විට ඔහුගේ සුනුගතකරණය තුළ දි ඉතා දරදුවූ ආකාරයෙන් ඔහු ඔස්පුකිරීමට උත්සාහ ගෙන ඇත්තේ පන්ති ආධිපත්‍යය පිළිබඳ අනවශ්‍ය ප්‍රමාණයට සරල කරන ලද බලපත්‍රයක් බව ය. අනෙක් අතින් පොදුවේ ග්‍රාමිස්වියානු න්‍යාය ස්ථානගත වන්නේ ව්‍යුහවාදී පදනමක බැවින් පශ්චාත් ව්‍යුහවාදීන් විසින් ව්‍යුහය සහ ව්‍යුහවාදය සම්බන්ධ ව එල්ල කරන විවේචන අත්‍යන්තයෙන් ම ග්‍රාමිස්විගේ අදහස් සඳහා ද අදාළ වෙයි. විශේෂයෙන් සර්ව-විශ්වීය ව්‍යුහවාදීමක

ආකාරයට මිනිසා සහ ඔහු වටා ඇති දේශපාලන සබඳතා සම්බන්ධ ව ග්‍රාමිස්වී අදහස් දැක්වූව ද පෙළාත් ව්‍යුහවාදී න්‍යායධරයින් දක්වන්නේ මිනිසා සහ ඔහු වටා වූ දේශපාලනය යන්න සාර්ථක අර්ථයෙන් වටහා ගැනීම සිදු කළ තොහැකි බව යි. එය අදාළ සන්දර්භයෙන් සන්දර්භයට, බල සබඳතාවෙන් බල සබඳතාවට ගතික බව පෙළාත් ව්‍යුහවාදීහු පවසනි. කෙසේ නමුත් මෙවැනි විවේචන පැවතිය ද හේජමනිය සම්බන්ධයෙන් න්‍යායික සහ ප්‍රායෝගික මග පෙන්වීමක් ලබා දීම විෂයෙහි ග්‍රාමිස්වියානු මැදිහත්වීම ගාස්ත්‍රීය ලෝකය තුළ ආතියය සාධනීය බලපෑමක් සිදුකරන බව පෙන්වා දීම වැදගත් ය.

මෙම අදහස් ආගුණයෙන් සලකා බලන කළ පැහැදිලි වන්නේ ග්‍රාමිස්වීගේ අරුතින් හේජමනිය යන්න බහුමාතිය සංකල්පයක් බව යි. එමගින් යම් සමාජ කණ්ඩායමක අධිපතිත්වය පිළිබඳ සංයුත්ත අදහසක් ලබා දෙන අතර ම එක්තරා ආකාරයකින් කුමවේදීමය වශයෙන් එම අධිපතිත්වය ගොඩනගා ගැනීමේ විධිකුම ද විස්තර කරයි. මේ නිසා ම සමාජ විද්‍යාත්මක වශයෙන් මෙම සංකල්පය පිළිබඳ වටහා ගැනීමේ දී න්‍යායාත්මක මෙන් ම කුමවේදීමය වශයෙන් ද එක්තරා ආකාරයක ගාස්ත්‍රීය සහායක් මෙහින් පිරිනමන බව පැහැදිලි ය. මෙනිසා ම යම් සමාජ පන්තියක්, ප්‍රජාවක් සතු බලය සුජාතාත්‍යාචාරයට පත්වන ආකාරය මෙන් ම එම බලය සුජාතාත්‍යාචාරය දැක්වා ඔසවා තබන මාර්ගය පිළිබඳ සංයුත්ත විශ්ලේෂණයක් සඳහා අවශ්‍ය කුමවේදීමය සහ සංකල්පීය සහාය ග්‍රාමිස්වී වෙතින් ලබාගත හැකි ය.

4. නිගමනය

මෙම ලිපිය තුළ සාකච්ඡා කෙරුණු කරුණු ආගුණයෙන් එළඹිය හැකි සාධාරණ නිගමන කිහිපයක් තිබේ. ඉතාලියානු ජාතික අන්තර්නියෝ ග්‍රාමිස්වී යනු නව මාක්ස්වාදී න්‍යායික බාරාවට, බටහිර මාක්ස්වාදයට මෙන්ම ව්‍යුහවාදී අදහස්වලට සුවිශාල බලපෑමක් කළ න්‍යායධරයෙකි; දේශපාලන ක්‍රියාදායෙකි. එහෙත් ගාස්ත්‍රීය ලෝකය කෙරෙහි ග්‍රාමිස්වියානු මැදිහත්වීම ඉතා සරල අර්ථයෙන් බෙදා වෙන් කොට දැක්විය තොහැකි පුළුල් ක්ෂේත්‍ර ගණනාවක් පුරා ව්‍යාප්ත වී තිබේයි. අනෙක් අතින් ග්‍රාමිස්වියානු මැදිහත්වීම න්‍යායික සහ ප්‍රායෝගික දේශපාලනය යන අංශ ද්විය කෙරෙහි ම එක හා සමාන බලපෑමක් සිදු කරයි. ග්‍රාමිස්වීගේ අදහස් අතුරින් හේජමනිය යන සංකල්පය ඉතා බරපතල අයුරින් වර්තමාන ගාස්ත්‍රීය ලෝකය වෙත ආලෝකයක් සපයන අතර ම එමගින් පුද්ගලයා වටා වූ බලය, නිලින බල සබඳතා වටහා ගැනීම සඳහා මෙන් ම ප්‍රයෝගික වශයෙන් විශ්ලේෂණය දේශපාලන ලෝකයට දැක්මක් ද ලබා දෙයි. විශ්ලේෂණයෙන් සමාජ විද්‍යාව සහ පොදුවේ සමාජය විද්‍යා තුළ නිරන්තර වශයෙන් අවධානයට පාත්‍ර වන ස්ත්‍රී-පුරුෂ සමාජභාවීය අසමානතා, ජනමාධ්‍ය හැසිරීම, පක්ෂ දේශපාලනය සහ ගෝලිය දේශපාලන පර්යාය වටහා ගැනීමෙහි ලා මෙම සංකල්පය විසින් පැහැදිලි න්‍යායික සහ සංකල්පමය සහායක් ලබා දෙයි. විශ්ලේෂණයෙන් සමාජ ව්‍යුහය තුළ පවතින දාජ්ට්‍රේවාදී තත්ත්වයන්, ඇගයුම්, ප්‍රතිමාන මෙන් ම එම තත්ත්වයන් පුද්ගල සබඳතා සහ අන්තර්ක්‍රියා විෂයෙහි ක්‍රියාකාරන ආකාරය මෙන් ම පුද්ගලයෙකු හෝ සමාජ කණ්ඩායමක ආස්ථානය තීරණය වීම කෙරෙහි ඒවායේ බලපෑම ද මෙම මාර්ගය ඔස්සේ විවේචනාත්මක ව වටහා ගැනීමේ හැකියාවක් පවතී. එය එක්තරා ආකාරයකින් න්‍යායාත්මක සහ සංකල්පීය රාමුවක් මෙන් ම කුමවේදීමය වශයෙන් ද වඩා වැදගත් අවබෝධයක් ගොඩනගන බව දැක්විය හැකි ය. මේ අනුව පොදුවේ පෙන්වා දිය හැක්කේ ග්‍රාමිස්වියානු සංකල්පගතකරණයන් සමකාලීන ඉතාලියානු සහ බටහිර සමාජය ආගුණයෙන් ගොඩනගුණ ද වර්තමාන ගාස්ත්‍රීය සහ ක්‍රියාකාරී දේශපාලන තලය සහ එම

අන්තේකියේ ග්‍රාම්ස්කිගේ “හෙපමතිය හෙවත් ආධිපත්‍ය” සංකල්පය පිළිබඳ ව්‍යාරාත්මක වියේල්පණයක් ප්‍රපාඨයන් වෙත ඉන් ඇති ව තිබෙන පැහැදිලි බලපෑම ආගුයෙන් සලකා බලන කළ ග්‍රාම්ස්කිගේ මැදිහත්වීම සහ ඔහුගේ රචනා ගෝලීය සහ බහුමානීය, බහුවිෂය පර්යාලෝකයක් සනිටුහන් කරන බව ය.

ආම්ප්‍රික ග්‍රන්ථ නාමාවලිය

- Althusser, L. (1969). *For Marx*. (B. Brewster, Trans.) New York: British Library Cataloguing in Publication Data.
- Boothman, D. (2008). The Sources for Gramsci's Concept of. *RETHINKING MARXISM*, 20 .
- Budgeon, S. (n.d.). The Dynamics of Gender Hegemony: Femininities, Masculinities and Social Change. *Sociology*, 48. Retrieved from <https://www.jstor.org/stable/24433249>
- Christopher Chase-Dunn, Peter Taylor, Giovanni Arrighi, Robert Cox, & Henk. (1994). Hegemony and Social Change. *Mershon International Studies Review*, 38 . Retrieved 22-04-2020
- Engels, K. M. (1888). *The Communist Manifesto* (Vol. 1). (S. Moore, Trans.) London : Progess Publishers .
- Ernesto Laclau, & Mouffe Chantal. (1992). *Hegemony and Socialist Strategy:Towards a Radical Democratic Politics*. London: Verso.
- Fontana, B. (1993). *Hegemony and Power: On the Relation between Gramsci and Machiavelli*. Minneapolis: The University of Minnesota Press.
- Gramsci, A. (1999). *Prison Notebook of Antonio Gramsci* . (Q. H. Smith, Ed., & Q. H. Smith, Trans.) London: The Electric Book Company Ltd .
- Gramsci, A. (2000). *THE GRAMSCI READER: Selected Writings 1916-1935*. (D. FORGACS, Ed.) New York: NEW YORK UNIVERSITY PRESS.
- Gündoğan, E. (2008). Conceptions of Hegemony in Antonio Gramsci's Southern. *New Proposals: Journal of Marxism and Interdisciplinary Inquiry*, 1 , 45-65 .
- Herrmann, A. (2017). Hegemony . (C. R. Lewis, Ed.) *Te International Encyclopedia of Organizational Communication*.
- Ives, P. (2004). *Language and Hegemony in Gramsci*. Pluto Press. Retrieved from <https://www.jstor.org/stable/j.ctt183q4d3.10>
- Lears, T. J. (1985). The Concept of Cultural Hegemony: Problems and Possibilities. *The American Historical Review*, 567-593. Retrieved from Oxford University Press on behalf of the American Historical Association: <http://www.jstor.org/stable/1860957>
- Ledwith, M. (2009). Antonio Gramsci and Feminism: The elusive nature of power. *Educational Philosophy and Theory*, 41 .
- Mayo, P. (2015). *Hegemony and Education under Neoliberalism: mInsights from Gramsci*. (D. Hill, Ed.) New york: Routledge.
- Peet, R., & Harwich, E. (2009) *Theories of Development: Contentions, Argument, Alternatives*. NewYork: The Guilford Press.
- Richard Bellamy, & Darrow Schecter. (1993). *Gramsci and the Italian State*. Manchester: Manchester University Press.

- Riley, D. J. (2011). Hegemony, Democracy, and Passive Revolution in Gramsci's Prison Notebooks. *California Italian Studies*, 2(2). Retrieved 04 05, 2020, from <http://escholarship.org/uc/item/5x48f0mz>
- Sperber, G. H. (2016). *An Introduction to Antonio Gramsci : His Life, Thought and Legacy*. New York: Bloomsbury.
- ගුණසිංහ, එන්. (2011). නිවිටන් ගුණසිංහ තෝරාගත් ලිපි 1 . (ආර්. පෙරේරා, සංස්.) කොළඹ: සමාජ විද්‍යාලුයින්ගේ සංගමය .
- වාමින්ද, ඒස්. (2019). අන්තෝනීයේ ග්‍රාමිස්චි (ජ්‍යෙනිය වින්තනය දේශපාලනය. මහරගම. අනුස මේචියා වර්කස්.